Įvadas

ANGLONAS 2 funkcionalumo ir išvaizdos požiūriu yra visiškai naujas žodynas, žymiai pakito ir jo turinys. Lyginant su 2005 m. versija, naujasis žodynas žymiai išplėstas – jis papildytas tiek bendrinės kalbos žodžiais, tiek ir medicinos, informacinių technologijų, karybos ir kitais terminais. Vien pagrindiniame žodyne dabar pateikiama daugiau kaip 118 000 skirtingų angliškų žodžių ar frazių vertimų į lietuvių kalbą. Žodyno leksika apima tiek bendrinės kalbos žodžius, tiek ir populiariausius įvairių mokslo ir technikos sričių terminus. Labai pakito ir patobulėjo žodžių paieškos sistema. Paieška efektyviai veikia tiek verčiant iš anglų kalbos į lietuvių, tiek ir atliekant atvirkščią vertimą, todėl vartotojas gali pažvelgti į žodynuose esančią informaciją įvairiais aspektais – susirasti ieškomus žodžius ne tik antraštyne, bet ir straipsneliuose esančiose frazėse, rasti panašiai skambančius žodžius. Taip pat vartotojas gali susipažinti su dominančio žodžio vartojimo kontekstu. Kontekstas pateikiamas vartotojui patogiu, vaizdžiu ir kompiuterinėje lingvistikoje populiariu konkordanso pavidalu. Konkordanse ieškomas žodis ir jo formos tampa centrine rodomo teksto ašimi. Šios priemonės gerokai palengvina aktyvų žodyno naudojimą, leidžia geriau pajusti žodžio vartojimo tinkamumą įvairiose situacijose. Naujoji paieškos sistema palengvino ir lietuviško teksto vertimą, paieška atliekama pagal bet kokią žodžio gramatinę formą. Vartotojas žodyne ras daugiau kaip 145 000 skirtingų lietuviškų žodžių ir frazių vertimus į anglų kalbą.

Šalia lietuviško vertimo, vartotojas galės pasinaudoti ir licencijuotu *WordWeb Software* tezauru – struktūrizuotu anglų kalbos aiškinamuoju žodynu su daugiau kaip 158 000 antraštinių žodžių. Žodžių paieška vienodai atliekama abejuose žodynuose, todėl juose vartotojas suras daugiau kaip 220 000 skirtingų angliškų žodžių ar frazių vertimus į lietuvių kalbą ar jų paaiškinimus tezaure. Vartotojo patogumui sukurta nauja tezauro semantinės informacijos rodymo sistema. Pagrindinio programos lango struktūra ir jo valdymo elementai atitinka licencijuotos *2007 Microsoft® Office Fluent™* vartotojo sąsajos rekomendacijas. Vartotojas gali lengvai suglausti ar išskleisti valdymo priemonių juostą, pasirinkti programos lango spalvų gamą, pakeisti lango užrašų kalbą, sudėti dažniausiai naudojamas komandas į sparčiosios prieigos įrankinę. Žodyno straipsnyje simboliškai pažymėtas (užpildytomis arba tuščiomis žvaigždutėmis) antraštinių žodžių dažnumas, gautas atlikus angliškų tekstų statistinę analizę. Jie pradedančiam skaitytojui padės nuspręsti, kokius žodžius verta atsiminti ir palengvins leksinio minimumo įsisavinimo procesą. Trys tūkstančiai dažniausiai vartojamų anglų kalbos žodžių pažymėti penkiomis užpildytomis žvaigždutėmis, penkiolika tūkstančių mažiau vartojamų žodžių – keturiomis ir t. t. Kuo mažiau užpildytų žvaigždučių – tuo žodis retesnis. Penkiomis tuščiomis žvaigždutėmis pažymėti rečiausiai anglų kalboje sutinkami žodžiai.

Atsižvelgus į gausybę pageidavimų, vartotojui pateikta patogi papildomų žodynų kūrimo ir redagavimo priemonė. Vartotojo sukurti žodynai yra automatiškai įtraukiami į vieningą paieškos ir žodžių rodymo sistemą. Atsiveria plačios galimybės žodyno plėtimui įvairių gyvenimo sričių terminais, tipinėmis dokumentų frazėmis ar tiesiog vartotojui trūkstamais žodžiais. Vartotojas gali importuoti ir kitų autorių sukurtus papildomus žodynus bei juos sulieti su savo sukurtaisiais. Papildomi žodynai išsaugojami atskiruose failuose, kad vartotojai galėtų keistis savo sukurtais žodynais. Tai sudaro prielaidas ir komerciniams vartotojo žodynams kurti. Pasinaudodamas mūsų pateikta programine įranga, vartotojas gali kurti ir vėliau platinti savo originalius žodynus. Prieš kiekvieną kūrybingą asmenybę atsiveria plačios erdvės – šimtai tūkstančių angliškų žodžių ir sąvokų, dar niekieno neišverstų į lietuvių kalbą.

Šiame žodyne taip pat pritaikyta moderni vertimo vienu veiksmu (VVV) technologija. Dirbant su dauguma programų *Windows XP/Vista/7 OS* terpėse, žodžio vertimas pateikiamas tiesiog lukterėjus 3 sekundes nejudinant pelės pastatytos ant norimo žodžio arba atlikus tik vieną veiksmą – nuspaudus paties vartotojo pasirinktą klaviatūros ir pelės klavišų derinį. Atskirame žodyno lange yra pateikiamas ties pelės žymekliu esančio žodžio vertimas ar paaiškinimas. Be to, verčiant ties pelės žymekliu esančius tekstus automatiškai atliekamas kalbos nustatymas ir konteksto analizė, todėl vartotojui pateikiama tikimiausių vertimų seka. Naudojimąsi žodynu palengvina ir tai, kad atpažįstamos ne vien antraštinės žodžio formos. VVV lange, šalia žodyninių vertimų, gali veikti ir automatinis angliškų frazių ir teksto ištraukų vertimas į lietuvių kalbą, naudojantis Vytauto Didžiojo universiteto teikiamą mašininio vertimo paslaugą.

Naujojoje versijoje yra nemažai papildomų galimybių, palengvinančių vartotojo darbą su žodynu. Pagalbinė informacijos sistema parodo sutrumpinimų ir specialiųjų ženklų reikšmes – pakanka pelės žymeklį užvesti ant neaiškios vietos, ir po kelių sekundžių bus gautas reikiamas paaiškinimas. Aktyviosios nuorodos padeda greitai susirasti norimą žodžio reikšmę. Specialus praeityje žiūrėtų žodžių langas skaitytojui visada primena jo paieškos veiksmų seką – istoriją, todėl labai paprasta grįžti prie jau žiūrėto žodžio. Šioje žodyno versijoje yra išplėstos valdymo priemonės istorijos sąrašui tvarkyti. Galima įjungti, išjungti, kaupti, kopijuoti, saugoti, įkelti ar ištrinti ten saugomus įrašus, taip pat galima pažiūrėti, kiek kartų buvo žiūrėtas tas ar kitas žodis, dažniausiai žiūrėti pažymimi žvaigždutėmis. Jei kuris žodis dažnai žiūrimas, jį tikrai verta įsiminti. Angliško žodžio ar frazės tarimą galima išgirsti per kompiuterio garso atkūrimo sistemą. Gali būti naudojamas *Windows XP/Vista/7* mašininis sintezuotas tarimas arba internetu pateikiamas tarimas žmogaus balsu. Tekstą paieškos lauke galima rašyti ir ekranine klaviatūra, kuri valdoma pele. Šia klaviatūra patogu įvesti lietuvišką tekstą netgi kompiuteryje, kuriame lietuvių kalba nėra įdiegta.

Pagrindinės savybės

- Į žodyną įtraukti medicinos, informacinių technologijų, teisės, karybos bei kiti terminai ir pateikiama daugiau kaip 118 000 skirtingų angliškų žodžių ar frazių vertimų į lietuvių kalbą. Šiame žodyne vartotojas ras daugiau kaip 145 000 skirtingų lietuviškų žodžių ir frazių vertimus į anglų kalbą.
- Į programos duomenų bazę įtrauktas anglų kalbos aiškinamasis žodynas – tezauras, turintis daugiau kaip 158 000 anglų kalbos žodžių su jų paaiškinimais ir semantiniais ryšiais (visa tezauro informacija – tik angliškai). Vartotojo patogumui sukurta nauja tezauro semantinės informacijos rodymo sistema. Vykdant angliškų žodžių vertimo paiešką kartu su anglų-lietuvių kalbos žodyno straipsneliais pateikiami ir tezauro straipsneliai. Žodžių paieška vienodai atliekama abejuose žodynuose, todėl juose vartotojas suras daugiau kaip 220 000 skirtingų angliškų žodžių ar frazių vertimus į lietuvių kalbą ar jų paaiškinimus tezaure.
- Programoje paieška atliekama pagal bet kokią žodžio gramatinę formą. Programos žodynuose galima ieškoti frazių ir posakių, kuriuose yra ieškomas žodis. Tokiu būdu nustatomas ir žodžio vartojimo kontekstas, palengvinantis žodžio reikšmių išskyrimą ir vartojimo aplinkybių suvokimą. Kontekstas vartotojui pateikiamas patogiai ir vaizdžiai, naudojant konkordanso rodymo principus. Programos žodynuose galima ieškoti tiksliai sutampančių ar panašiai tariamų žodžių, o taip pat žodžių, sutampančių tik pagal jų pradžią.
- Programoje pateikiamos patogios priemonės papildomiems vartotojo žodynams kurti. Naujai sukurti žodynai automatiškai integruojami į žodynų sistemą, todėl galima patogiai pasinaudoti visa vartotojo įvesta informacija – naujais terminais, papildomais žodžių vertimais ir kt. Programos žodžių paieška tikrina duomenis tiek vartotojo sukurtame ir pasirinktame žodyne, tiek ir pagrindiniame žodyne bei tezaure, o surasta informacija pateikiama bendrame radinių sąraše. Be to, vartotojai gali nevaržomai keistis savo sukurtų žodynų failais ir prie savo žodynų prijungti kitų vartotojų surinktą informaciją.
- Tekstą paieškos lauke galima rašyti ekranine klaviatūra, kuri valdoma pele. Šia klaviatūra patogu įvesti lietuvišką tekstą netgi kompiuteryje, kuriame lietuvių kalba nėra įdiegta.
- Angliško žodžio ar frazės tarimą galima išgirsti per kompiuterio garso atkūrimo sistemą. Gali būti naudojamas *Windows* operacinės sistemos mašininis sintezuotas tarimas arba internete viešai pateikiamas žmogaus balsu tariamas variantas.
- Išplėstos valdymo priemonės tvarkyti vartotojo žiūrėtų žodžių (istorijos) sąrašą. Galima įjungti, išjungti, kaupti, kopijuoti, saugoti, įkelti ar ištrinti ten saugomus įrašus.
- Programos lango struktūra ir jo valdymo elementai atitinka *2007 Microsoft® Office Fluent™* vartotojo sąsajos rekomendacijas. Galima suglausti ar išskleisti valdymo priemonių juostą, pasirinkti programos lango spalvų gamą, pakeisti lango užrašų kalbą, sudėti dažniausiai naudojamas komandas į sparčiosios prieigos įrankinę.
- Vertimo vienu veiksmu (VVV) informacija pateikiama atskirame kompaktiškame lange, kuris, pagal vartotojo pageidavimą, po nustatyto laiko gali savaime užsiverti. VVV lange pateikiami glausti vertimai, jei jų neužtenka – išsamesnė informacija pateikiama pagrindiniame žodyno lange.
- VVV lange kartu su žodynų ir tezauro informacija, gali būti rodomas angliškų frazių ir teksto ištraukų vertimas į lietuvių kalbą. Šiuos vertimus pateikia internete veikianti Vytauto Didžiojo universiteto mašininio vertimo paslauga (būtina interneto prieiga).
- Teksto iš paveiksliukų vertimas VVV lange naudojant optinį ženklų atpažinimą (*Optical Character Recognition* – OCR).
- Išplėstos vertimo vienu veiksmu (VVV) funkcijos, naudojamos žodžiams versti esantiems ties pelės žymekliu. VVV langas gali būti pateikiamas su žodžio vertimu automatiškai tik spustelėjus pasirinktu klavišų deriniu arba kopijuojant tekstą į iškarpinę . Šiuo būdu galima versti tekstus ir iš daugumos PDF dokumentų.
- Programos versijoje 2.1 įgyvendintos papildomos vertimo patogumą užtikrinančios priemonės:
  Pelės žymeklio nebūtina pastatyti į teksto įvedimo lauką – paieškos žodis klaviatūra įrašomas nepriklausomai nuo žymeklio buvimo vietos;
  VVV langas su žodžio vertimu gali būti pateikiamas automatiškai, jei pelės žymeklis išlaikomas nejudinamas ant žodžio 3 sekundes;
  Verčiant VVV lange automatiškai nustatinėjama žodžio vertimo kryptis ir pateikiama atitinkamą informacija;
  VVV lange išskleidžiamame meniu, yra teksto įvedimo laukas, kuriame įrašytas žodis verčiamas;
  Pagrindiniame lange galima įjungti paieškos suflerį, kuris pateikia pasiūlymus su žodyno sąraše esančiais artimiausiais įrašais;
  Virtualios klaviatūros lange parašytą žodį galima nukreipti vertimui į pagrindinį arba į VVV langą.
- Programos veikimas lengvai modifikuojamas. Nuostatų keitimo lange galima reguliuoti daugiau kaip 30 programos parametrų, todėl vartotojas visada gali pasirinkti sau patogiausią variantą.
- Numatytas automatizuotas programos atnaujinimas internetu.

Programos terminų žodynėlis

Antraštinis žodis	Pagrindinė verčiamo žodžio forma, žodyno straipsnelio pavadinimas.
Apytikslė paieška	Panašiai tariamų žodžių paieška.
Atverti	Komanda, kuria dokumentas pateikiamas lange ir tampa prieinamas darbui.
Detalusis langas	Langas, kuriame patogiai pateikiama daug valdymo įrankių ir komandų.
Fiksuota vieta	Pasirinkta vieta ekrane, kurioje rodomas vertimo vienu veiksmu (VVV) langas.
Konteksto paieška	Paieška, kurios metu surandami visi teksto fragmentai su ieškomu žodžiu.
Glaustas langas	Langas, kuriame pateikiamas minimalus valdymo įrankių ir komandų kiekis.
Greitasis mygtukas	Mygtukas, išskleidžiantis meniu su pagrindinėmis programos komandomis, skirtomis darbui su failais bei dokumentais.
Internetinis vertimas	Angliško teksto fragmento vertimas į lietuvių kalbą, naudojant viešąją vertimo paslaugą.
Istorija	Tam tikro laikotarpio metu vartotojo ieškotų ir surastų antraštinių žodžių sąrašas. Šį sąrašą galima išsaugoti atskirame faile ir vėliau jį įsikelti. Sąrašo kaupimas gali būti išjungiamas, taip pat galima pasirinkti, kuriuos įrašus pašalinti.
Istorijos kaupimas	Įsimenami vartotojo žiūrėti žodžiai.
Istorija matoma	Sąrašų polangyje matomas istorijos skirtukas, ant jo spragtelėjus, polangyje matomas vartotojo jau žiūrėtų straipsnelių sąrašas.
Istorija paslėpta	Sąrašų polangyje nerodomas istorijos skirtukas. Pakeitus programos nuostatas, jis gali būti rodomas.
Iškarpinė	Operatyviosios atminties sritis (angl. clipboard), kurioje laikinai laikomi nukopijuoti duomenys, įvykdžius komandas „Kopijuoti“ arba „Iškirpti".
Išsaugoti istoriją	Vartotojo žiūrėtų straipsnelių sąrašas įrašomas į atskirą failą.
Pašalinti įrašus	Komanda, pašalinanti pažymėtus istorijos įrašus.
Išvalyti istoriją	Komanda, išvalanti visą žiūrėtų žodžių sąrašą.
Įtraukti	Komanda, įtraukianti naują žodį į vartotojo žodyną.
Kalbos dalis	Žodžių klasė – daiktavardis, veiksmažodis, būdvardis ir kt.
Kartojimas	Vėliausiai žiūrėtų straipsnelių pakartotinė peržvalga.
Kontekstas	Žodį supantis teksto fragmentas. Žodžio kontekstas dažnai leidžia tiksliau suprasti žodžio reikšmę.
Lango būsena	Lango išvaizda ir rodymo būdas.
Mano vertimai	Vartotojo žodyno straipsnelių kortelės skirtuko pavadinimas.
Mano žodžiai	Antraštinių žodžių, esančių atvertame (aktyviame) vartotojo žodyno faile, sąrašas. Sąrašas pasikeis atvėrus kitą vartotojo žodyną.
Naujinimas	Automatinis programoje pastebėtų klaidų ištaisymas, dažnai ir funkcionalumo pagerinimas.
Nebūtinai viršuje	Būsena, kuriai esant programos langą gali uždengti kitos programos langas.
Numatytoji nuostata	Gamintojo parinkta programos nuostatos reikšmė.
Nuostatos	Keičiami programos parametrai.
Pagrindinis vertimas	Vertimas, surastas gamintojo įdiegtame anglų-lietuvių kalbų žodyne.
Paieška antraštėse	Paieška vykdoma pagrindinio žodyno, tezauro ir atverto vartotojo žodyno straipsnelių antraštėse.
Polangis	Programos lango dalis, kurioje rodomi tos pačios rūšies duomenys (sąrašai, žodyno straipsneliai).
Radiniai	Žodynuose surastų žodžių ir jų kaimynų sąrašas.
Rankinis užvėrimas	Vartotojo inicijuota ir jo atliekama užvėrimo veiksmų seka.
Redaguoti	Komanda, suteikianti galimybę rengti, keisti ir tvarkyti vartotojo žodyno straipsnius.

Rodymas	Programos lango vaizdavimas ekrane.
Savaiminis užsivėrimas	Automatiškai vykstantis VVV lango užsivėrimo procesas, prasidedantis be vartotojo pastangų.
Spartieji klavišai	Klavišai arba klavišų deriniai, sukeliantys tam tikrus programos valdymo veiksmus.
Spausdinimo nuostatos	Nuostatos, reguliuojančios popieriaus dydį, spausdinimo kokybę ir kt.
Spausdinimo peržiūra	Dokumento peržiūrėjimas tarpiniame lange prieš spausdinimą.
Stilius	Programos vaizdavimo būdingų bruožų savitas derinys.
Sufleris	Pasakinėtojas siūlantis žodžius vertimui iš žodyno bazės.
Tarimas	Tarptautinės fonetinės transkripcijos ženklais užrašyti žodžio garsai.
Tezauras	Vienkalbis žodynas su prasminiais žodžių ryšiais.
Vartotojo žodynas	Vartotojo žodyno duomenų failas su plėtiniu "ang".
Visada viršuje	Būsena, kuriai esant programos lango negali uždengti kitų programų langai.
VVV	Vertimas vienu veiksmu (VVV) - greitas žodžio, esančio ties pelės žymekliu, vertimas automatiškai pasirodančiame lange. Užvedus pelės žymeklį ant verčiamo žodžio, VVV inicijuojamas nuspaudžiant tam tikrą pelės ir klaviatūros klavišų kombinaciją (vartotojo pasirenkamą).
Žinynas	Programos aprašymas, atveriamas klaviatūros klavišu F1.
Žodyno straipsnelis	Žodyno straipsniui priklauso angliški vienos ar kelių kalbos dalių identiškos rašybos semantiškai susiję žodžiai kartu su lietuviškais atitikmenimis bei kita leksikografine informacija.
Žodžio kaimynai	Sąrašo žodžiai, esantys greta pasirinkto (ieškomo) žodžio.

Vertimų pateikimo būdai

Programa suteikia galimybę pasirinkti du skirtingus vertimų pateikimo būdus – pagrindiniame arba kompaktiškame lange. Jei programa paleista, bet tuo metu nenaudojama, pasirinkti vertimo būdą galima spragtelėjus ant ANGLONO piktogramos, paprastai esančios sisteminio dėklo dešiniame užduočių juostos kampe.

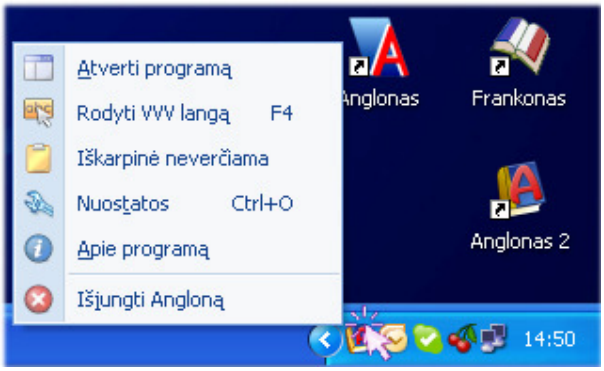

Pagrindiniame lange pateikiamos vertimo informacijos apimtis ir turinys priklauso nuo pasirinktos vertimo krypties bei naudojamo paieškos metodo (vieno iš penkių). Priklausomai nuo pasirinkto paieškos metodo vertimų pasiūlymų sąrašas *Radinių* polangyje gali skirtis iš esmės. Pagrindinio lango straipsnelio polangyje pateikiama vertimo informacija maksimaliai plati, pateikiamas žodžio vartojimo dažnumo indikatorius, kontekstinio vartojimo pavydžiai, galimos reikšmės ir kita naudinga informacija.

Kompaktiškas *VVV* langas pateikia vertimus žodžiui esančiam ties pelės žymekliu t. y. žodžiui ekrane ant kurio užvestas pelės žymeklis. Langas su vertimu atveriamas tiesiog lukterėjus 3 sekundes nejudinant pelės pastatytos ant norimo žodžio arba spustelėjus klaviatūros klavišų ir pelės mygtuko derinį. *VVV* lango vertimo informacija pateikiama maksimaliai glausta ir konkreti. Pagal vartotojo pageidavimą *VVV* langas po nustatyto laiko gali savaime užgesti arba likti matomas iki priverstinio išjungimo.

Vertimas pagrindiniame lange

Veiksmų seka dirbant pagrindiniame lange, priklauso nuo vartotojo pasirinktos lango būsenos, todėl gali nežymiai skirtis nuo aprašytos.

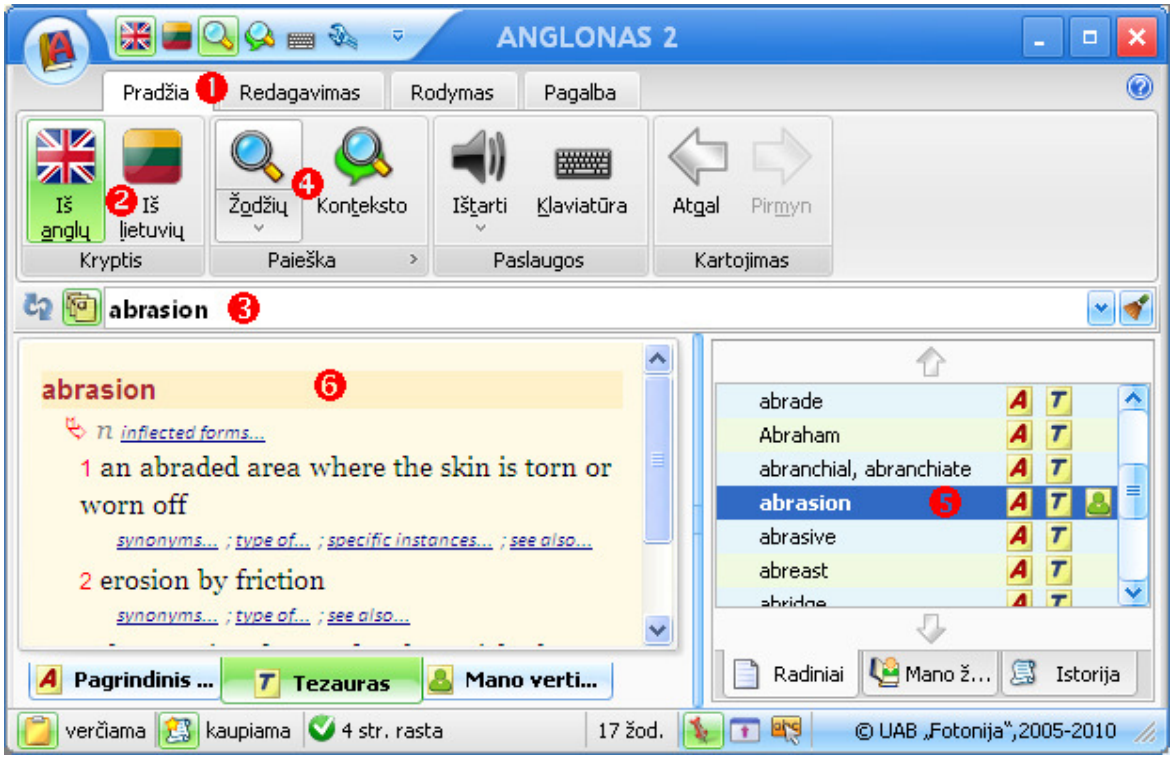

1. Paruošiamas programos langas patogiam jos naudojimui.

Pastaba. Programa įjungta su gamintojo nustatymais *Numatytasis* atveria langą su mygtukais išskleidžiamais skirtuku *Pradžia* **(1)**. Jei langas yra glaustas (nesimato didieji komandiniai mygtukai), spustelėjus ant skirtuko *Pradžia* – paslėpti komandiniai mygtukai laikinai išsiskleidžia ir išlieka matomi iki spustelėjimo ant bet kurio mygtuko esančio šioje grupėje. Būsenos juostoje esantis mygtukas išskleidžia arba paslepia komandinius mygtukus, kurie reikalingi vertimo krypties keitimui ir paieškos būdo pasirinkimui.

2. Komandinių mygtukų grupėje *Kryptis* **(2)** , pasirenkamas mygtukas, nustatantis vertimo kryptį (mygtukai *Iš anglų* arba *Iš lietuvių*).

Pastaba. Spustelėjus ant vertimo krypties mygtuko, jis išlieka pažymėtas (išskiriamas kitokia spalva), todėl, jei tinka ankstesnis pasirinkimas, šio veiksmo kartoti nereikia. Jei įjungtas glaustas lango rodymas, vertimo kryptį galima nustatyti mygtukais, esančiais sparčiosios prieigos įrankinėje arba tiesiog spustelėti klaviatūroje klavišų derinį Ctrl+E (Iš anglų) arba Ctrl+L (Iš lietuvių).

3. Teksto įvedimo lauke rašomas žodis arba frazė, kurį norite išversti. Rašant žodį su įjungtu mygtuku *Naudoti paieškos suflerį*, kuris yra prieš lauką, sąrašų lauke **(5)** bus siūlomi žodžiai iš žodyno (sufleruojama). Sąraše, kurį pateikia sufleris, pamačius reikiamą žodį ar frazę, pele arba klaviatūros mygtukais su rodyklėmis (aukštyn, žemyn) galima pasirinkti tinkamą įrašą. Priklausomai nuo programos nustatymų, vertimo straipsnelis **(6)** pasirodo automatiškai po nustatyto laiko arba paspaudus klaviatūros klavišą ENTER. Tai greičiausias vertimų paieškos būdas dirbant su pagrindiniu langu.

Rašant žodį su išjungtu mygtuku *Naudoti paieškos suflerį*, reikės pasirinkti paieškos būdą. Jei komandų grupėje *Paieška* pažymėtas paieškos būdas Jums tinka (mygtukas išsiskiria fonu), įvedus tekstą, galima spausti klaviatūros klavišą ENTER arba po neilgo laiko tarpo paieška gali prasidėti savaime (tai priklauso nuo pasirinktų nuostatų). Jei pasirinktas paieškos būdas netinka – žemiau bus nurodyta kaip pasirinkti kitą būdą.

Pastaba. Tekstą galima rinkti kompiuterio arba ekranine klaviatūra, automatiškai įkelti iš iškarpinės, pasirinkti iš lauko gale išskleidžiamo meniu sąrašo ir kitais būdais. Užlaikymas, po kurio savaime prasideda paieškos procesas, įjungiamas ir keičiamas *Nuostatų* lange, temoje *Paieška*.

4. Komandų grupėje *Paieška* pasirenkamas mygtukas, vykdantis paieškos procesą norimu būdu. Spustelėjus paieškos mygtuką *Žodžių* arba *Konteksto*, jis išlieka pažymėtas (išskiriamas kitokia spalva) ir nereikalauja pakartotinio pasirinkimo vykdant savaiminę paiešką naujai įvestam žodžiui. Po *Žodžių* mygtuku esanti trikampė rodyklė žemyn išskleidžia meniu, kuriame yra vienkartinio veikimo paieškos komandos *Antraštėse*, *Pagal pradžią* arba *Apytikslė*. Šios komandos po suveikimo pažymėtomis neišlieka.

Pastaba. Paieškos būdą galima pasirinkti ir sparčiosios prieigos įrankinėje, jei vartotojas ten įkėlė reikiamus paieškos mygtukus.

5. Įvykdytas paieškos procesas *Sąrašų polangyje* suformuoja galimų pasiūlymų sąrašą, kuris priskiriamas skirtukui *Radiniai*. Šio sąrašo turinys ir forma priklauso nuo pasirinkto paieškos būdo. *Radinių* sąraše automatiškai

pažymima eilutė su įrašu, geriausiai atitikusiu paieškos kriterijus. Sąraše šalia įrašų esančios piktogramos nurodo, kokiuose žodynuose buvo surasti vertimo straipsneliai su tuo įrašu.
Pastaba. Spustelėjus ant sąrašų skirtuko *Mano žodžiai* bus pateikti įrašai su *Vartotojo žodyno* žodžiais, o spustelėjus ant sąrašų skirtuko *Istorija,* bus pateikiami anksčiau žiūrėtų straipsnelių antraštiniai žodžiai. Spustelėjus ant bet kurio įrašo sąraše, jis pažymimas, o straipsnelių polangyje pateikiamas jo vertimo straipsnelis.

6. Straipsnelių polangyje automatiškai parodomas straipsnelis. Ryškiau matomas skirtukas padeda nustatyti, kuriam iš žodynų priklauso rodomas straipsnelis (skirtukai gali būti rodomi virš straipsnelio arba jo apačioje). Spustelėjus kitą skirtuką, pateikiamas atitinkamo žodyno straipsnelis (jei tik tame žodyne buvo rastas ieškomas žodis).

Vertimas kompaktiškame *VVV* lange

VVV lange nereikia pasirinkti vertimo krypties, nes tai įvyksta automatiškai, kai tik tekstas paimamas vertimui. Vertimui gauti galima naudoti kelis informacijos paėmimo būdus, kurie pateikia vertimo rezultatus *VVV* lange. Šis langas ekrane gali būti rodomas pastoviai arba atveriamas tik po užklausos.

1. **Automatinis žodžio vertimas ties pelės žymekliu po 3 sekundžių**. Tai įvyksta, kai pelės žymeklis nejudinamai stovi ant pasirinkto žodžio. Toks vertimo būdas galimas VVV langelyje įjungus mygtuką . Taip galima išverti žodžius net iš tokių vietų, kuriose tekstas paprastai dingsta po bet kokio veiksmo klaviatūra.

2. **Vertimas ties pelės žymekliu su klaviatūros klavišo ir pelės mygtuko deriniu**. Verčiama, kai pelės žymeklis laikomas ties norimu žodžiu ir paspaudžiamas klaviatūros klavišo ir pelės mygtuko derinys.

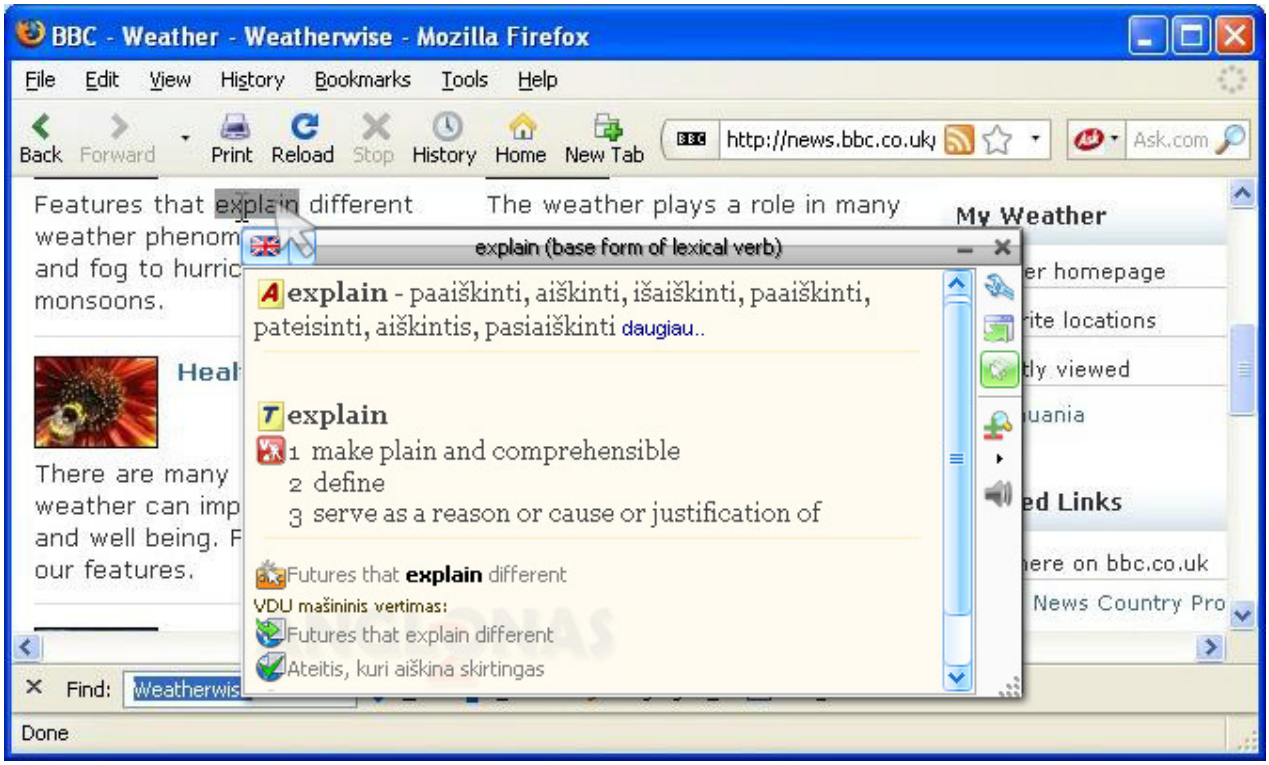

Pelės žymeklis, gali būti bet kurios programos lange (tai galima daryti ir pagrindiniame *ANGLONO* lange), užvedamas ant žodžio, kurį norima išversti.
Vienu metu nuspaudžiamas pasirinktas klavišų derinys, pvz.: klaviatūroje **Ctrl** ir pelės dešinysis mygtukas (toks yra numatytasis *VVV* lango iškvietimo derinys, patogesnį vartotojas gali pasirinkti *Programos nuostatų* lange, temoje *VVV*)
Pastaba. Tekstų vertimas paveikslėliuose galimas tik pažymėjus langelį *Naudoti OCR*, kuris yra *Programos nuostatų* temojos *Kita* grupėje *Teksto atpažinimas. OCR* technologija negarantuoja, kad atpažintas tekstas 100 % atitiks paveiksliuke matomam įrašui, todėl reikia vizualiai patikrinti ar verčiamas žodis *VVV* lange sutampa su matomu ekrane.

Ekrane pasirodo atskiras langelis (*VVV* langas) su vertimo informacija.
Pastaba. Pateikiamos vertimo informacijos forma ir kiekis priklauso nuo nuostatų, pasirinktų iš mygtuku išskleidžiamo langelio meniu dešinėje, o taip pat papildomų nuostatų, iškviečiamų dešiniojo pelės klavišo paspaudimu, pelės žymekliui esant *VVV* lange rodomo straipsnelio lauke.

Jei nustatyta vertimo kryptis yra netinkama reikia spustelėti ant trikampės rodyklės, esančios *VVV* lango viršutiniame kairiajame kampe šalia vėliavėlės. Išskleistame meniu galima pasirinkti kitą vertimo kryptį.

VVV langas su informacija gali savaime užsiverti arba likti matomas iki jo priverstinio išjungimo. Tai priklausomo nuo pasirinktų programos nuostatų, kurias galima pakeisti spustelėjus mygtuką *Programos nuostatos*.

3. **Vertimas ties pelės žymekliu (rodyklė) su klaviatūros klavišų deriniu**. Pelės žymeklis (rodyklė) pastatomas ant žodžio, kurį norima išversti, ir vienu metu nuspaudžiami klaviatūros klavišai **Ctrl+Shift+M**.

4. **Vertimas ties tekstiniu žymekliu (vertikalus brūkšnys) paspaudus klaviatūros klavišų derinį**. Teksto žymeklis pastatomas žodyje, kurį norima išversti, ir vienu metu nuspaudžiami klaviatūros klavišai **Ctrl+Shift+C**.

5. **Pažymėto teksto (išskirtas fonu) vertimas paspaudus klaviatūros klavišų derinį**. Pervedus teksto žymekliu per žodį, kurį norima išversti, jis pažymimas ir vienu metu nuspaudžiami klaviatūros klavišai **Ctrl+Shift+T**.
Pastaba. Šis būdas tinkamas programų languose, kuriose tekstą galima redaguoti.

6. **Iškarpinės vertimas**.

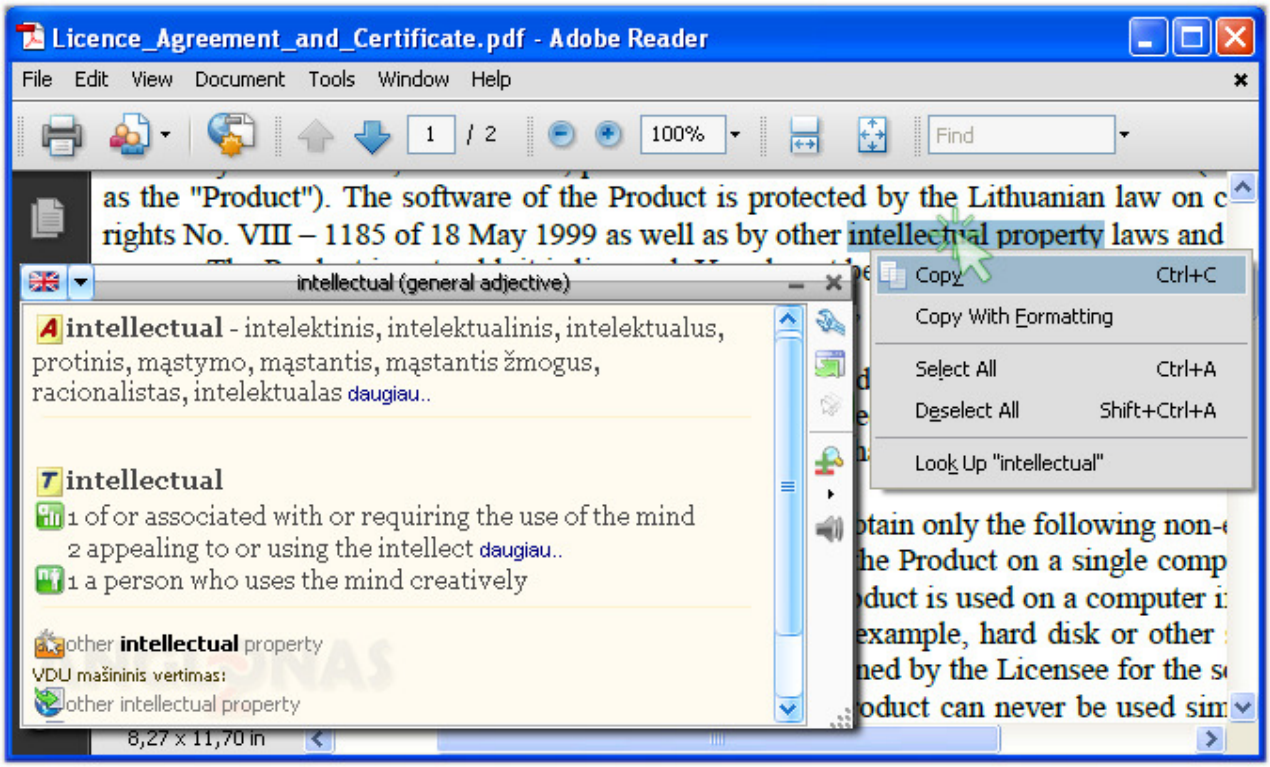

Programos lange pažymimas žodis (tai galima daryti ir pagrindiniame *ANGLONO* lange). Pažymėtas žodis ar frazė nukopijuojami į iškarpinę (spustelėjus derinį **Ctrl+C** arba komanda **Copy** iš kontekstinio meniu). Ekrane pasirodo langelis (*VVV* langas) su vertimo informacija.
Pastaba. Lange *Programos nuostatos* temoje *Pagrindinė nuostatos* reikia pažymėti pozicijas *Versti iškarpinę* ir *Iškarpinės žodžius versti VVV lange* .

7. **Įrašyto žodžio vertimas**.

Yra programų, kurios nesuteikia galimybės kopijuoti teksto ar ji išgauti kitu būdu. Tokiu atveju VVV lange atveriamas meniu su paieškai skirtu teksto įvedimo lauku. Čia įrašomas žodis ir spaudžiamas klaviatūros klavišas ENTER. Informacija bus ieškoma pagal nustatytą vertimo kryptį.

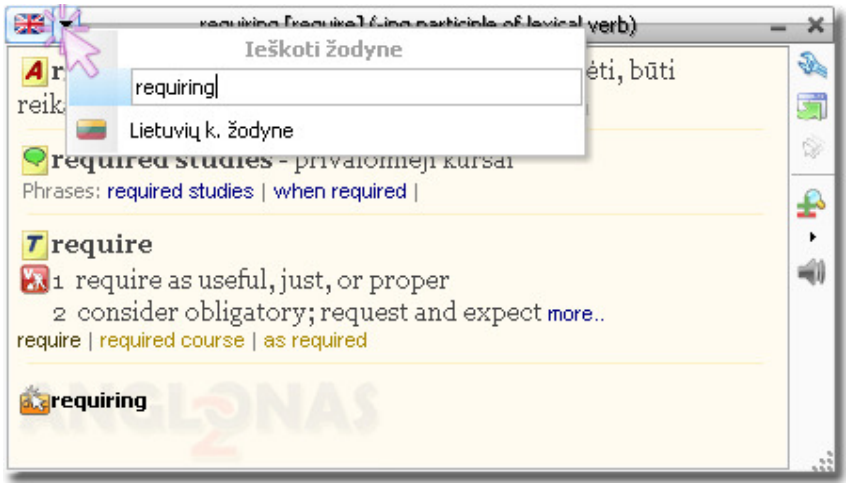

Virtualios klaviatūros lauke parašytas žodis taip pat gali būti nukreiptas vertimui VVV lange.

Teksto įvedimo lauke įrašytas žodis, vertimui į VVV langą, nusiunčiamas mygtuku arba klavišų deriniu **Shift+Enter** .

Pagrindinio lango struktūra

Programos paleidimo metu rodomas langas su eigos juosta. Lange siūloma susipažinti su atsitiktinio žodžio vertimu – kartais tai gali būti naudinga.

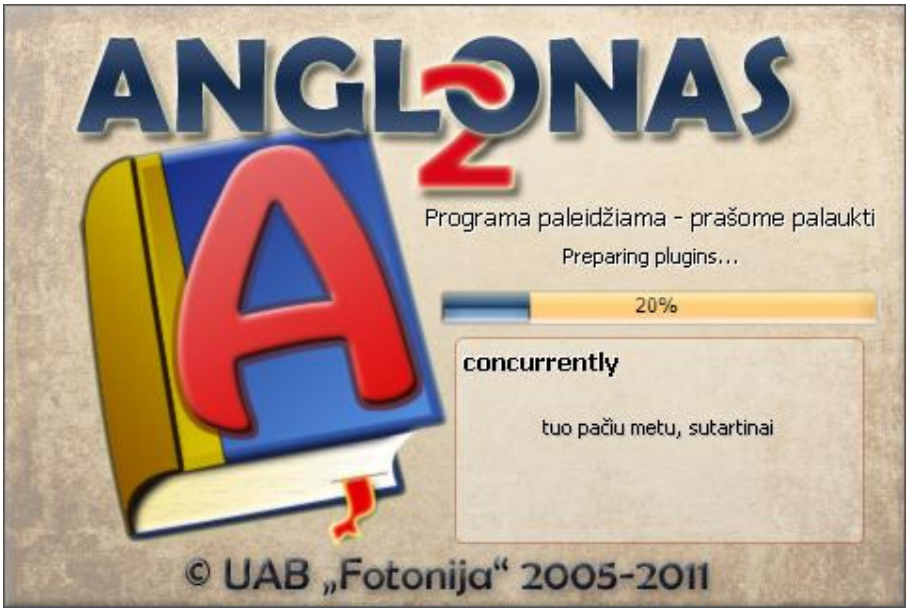

Programa atidaro langą, veikiantį pagal *Microsoft® Office Fluent™* vartotojo sąsajos modelį. Ši vartotojo sąsaja leidžia lengvai pasirinkti lango išvaizdą, spalvų gamą, keisti priemonių komplektą ir elementų išdėstymą pagal savo poreikius.

Tipišką programos langą galima sąlyginai suskirstyti į kelias zonas, kurios turi skirtingą paskirtį ir keitimo galimybes (paveiksle zonos pažymėtos apskritimu apvestais skaičiais).

① **Greitasis mygtukas**

② **Sparčiosios prieigos įrankinė**

③ **Numatytieji mygtukai**

④ **Valdymo juostos skirtukai**

⑤ **Valdymo juostos komandų grupės**

⑥ **Teksto įvedimo laukas**

⑦ **Sąrašų polangis**

⑧ **Žodyno straipsnelių polangis**

⑨ **Būsenos juosta**

Šių zonų išdėstymas, išvaizda ir spalvų gama gali būti keičiami. Pakeitimų įvairovė yra labai plati, todėl aprašyme pateikiamas vaizdas gali nesutapti su Jūsų matomais programos vaizdais. Pasirinkus kitokias nuostatas, programos langas gali atrodyti ir taip:

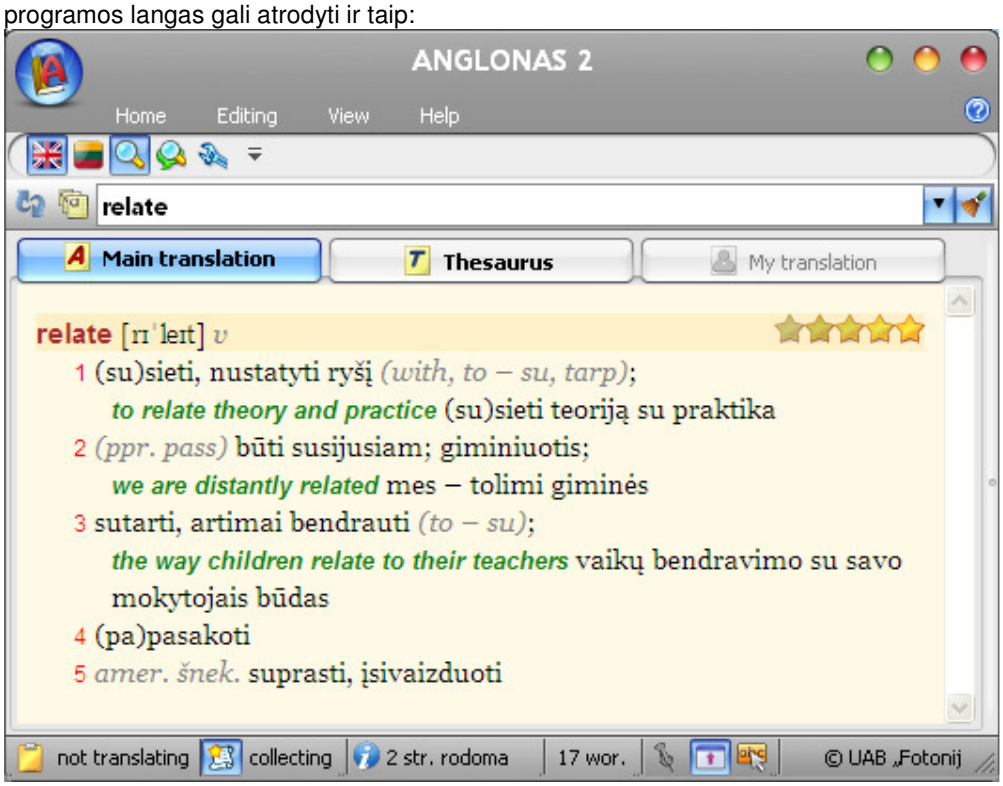

Greitasis mygtukas

Tai apvalus mygtukas su Anglono piktograma viršutiniame kairiajame programos lango kampe. Pelės spragtelėjimu ant šio mygtuko išskleidžiamas meniu, kuriame yra komandos, skirtos dirbti su programoje naudojamais failais, o taip pat komandos, naudojamos žodžių straipsnelių spausdinimui .

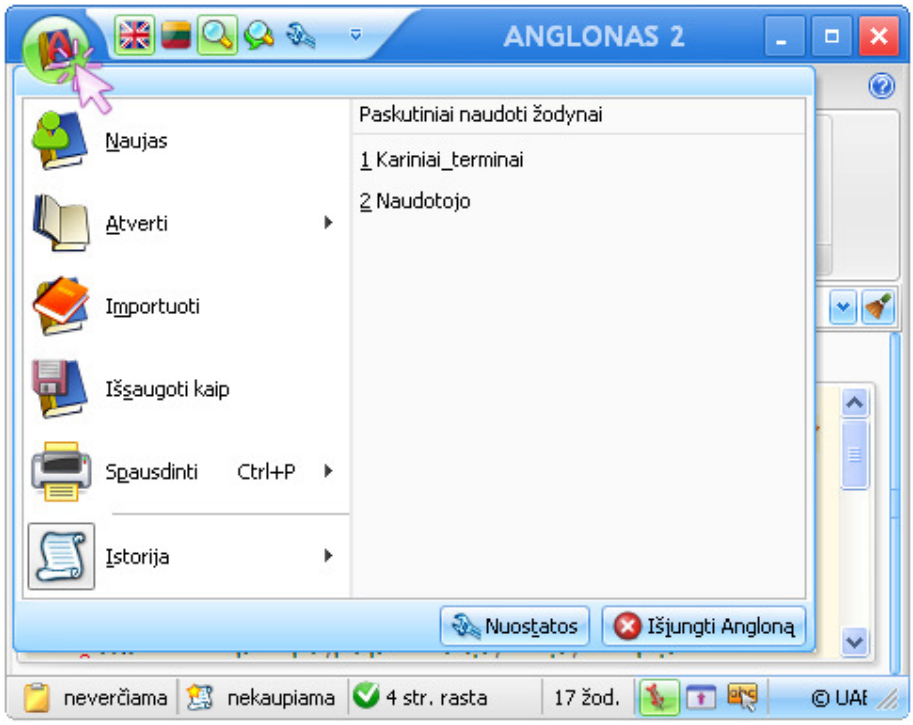

Mygtuku *Naujas* atidaromas langas naujam žodyno failui sukurti ir išsaugoti .

Spustelėjus dvigubo mygtuko *Atverti* kairiąją dalį, atidaromas langas iš kurio galima pasirinkti norimą žodyno failą, o ant mygtuko užvestas žymeklis išskleidžia meniu su galimybėmis pasirinkti:

- Mygtuku *Pasirinkti* pateikiamas naršymo langas, kuriame galima surasti, pasirinkti ir atverti vartotojo žodyno failą.
- Mygtuku *Paskiausias* atveriamas paskiausiai naudotas vartotojo žodyno failas, (ankstesnis nei tas, kuris gamintojo numatytas naudoti).
- Mygtuku *Numatytasis* įkeliamas naudojimui gamintojo numatytasis vartotojo žodynas, kuris saugomas, kaip sudėtinė programos dalis, o jo failas negali būti ištrinamas.

Mygtuku *Importuoti* įkeliami žodžiai iš neatverto (t. y. importavimo metu nenaudojamo) vartotojo žodyno failo į atvertą (t. y. importavimo metu programoje įjungtą) vartotojo žodyną, prijungiant juos prie esamų žodžių.

Mygtuku *Išsaugoti kaip* atidaromas langas naujam vartotojo žodyno failui sukurti su naudojamo vartotojo žodyno duomenimis .

Mygtuku *Spausdinti* išskleidžiamas meniu su galimybėmis pasirinkti:

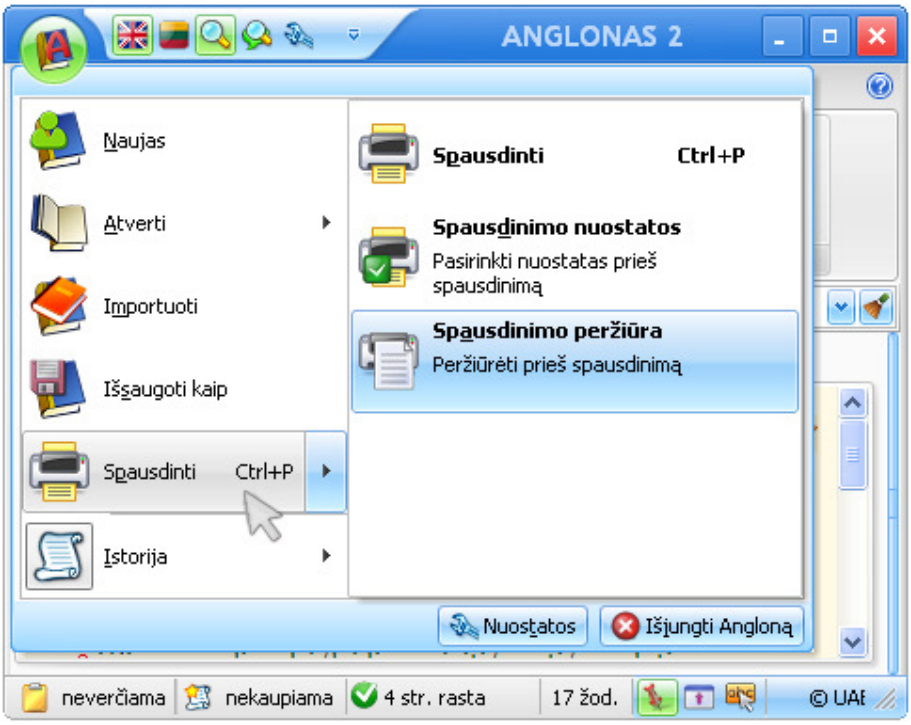

- Mygtuku *Spausdinti* iš karto paleidžiamas straipsnelio spausdinimas.
- Mygtuku *Spausdinimo nuostatos* atidaromas spausdintuvo parametrų keitimo langas.
- Mygtuku *Spausdinimo peržiūra* prieš spausdinimą peržiūrima spausdinamoji medžiaga.

Mygtuku *Istorija* išskleidžiamas meniu su galimybėmis pasirinkti:

- Mygtuku *Įkelti istoriją* atidaromas langas su kuriuo galima ieškoti, pasirinkti ir įkelti anksčiau išsaugotą žiūrėtų žodžių istorijos failą.
- Mygtuku *Išsaugoti* atidaromas langas, kuriame galima nurodyti išsaugomo failo pavadinimą su esama žiūrėtų žodžių istorija. Šiam veiksmui atlikti *Istorijos* sąrašas turi būti pasirinktas ir atvertas peržiūrai .

Apatinėje meniu juostoje yra du mygtukai:

Mygtukas *Nuostatos* – 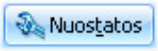

atidaro langą, kuriame galima keisti programos parametrus.

Mygtukas *Baigti* – 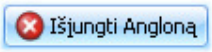

programą išjungia.

Sparčiosios prieigos įrankinė

Tai juosta, kurioje savo nuožiūra galima laikyti dažniausiai naudojamus komandinius mygtukus.

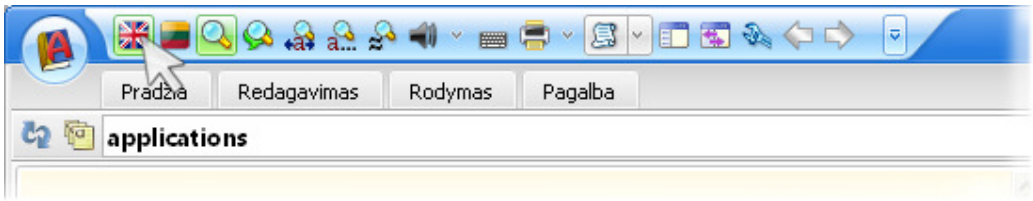

Ši įrankinė paprastai rodoma šalia *Greitojo mygtuko* arba gali būti perkelta žemyn – virš *Paieškos lauko*. Juostos gale yra mygtukas (paprastai su rodykle žemyn), kuris išskleidžia meniu su galimais pasirinkimais.

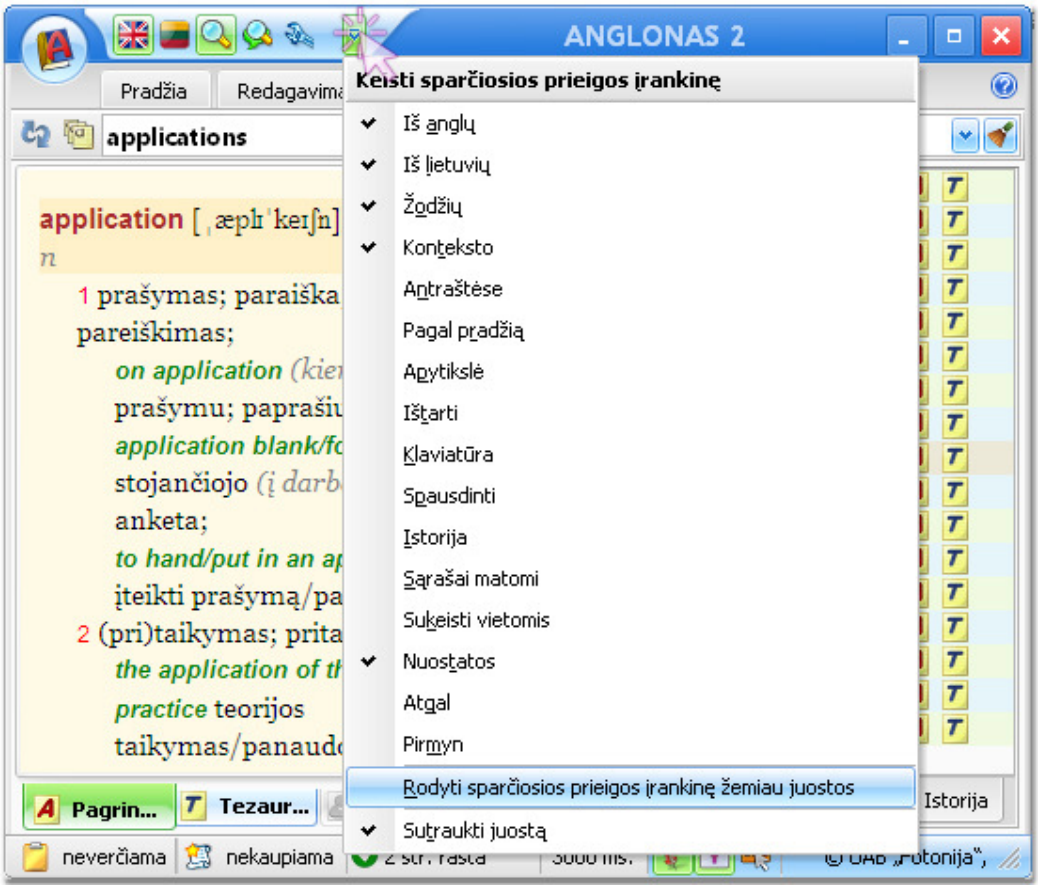

Pelės spustelėjimu pažymima komanda, kurios mygtukas bus įtrauktas į sparčiosios prieigos įrankinę. Spustelėjus ant pažymėtos pozicijos, komandinis mygtukas iš sparčiosios prieigos įrankinės pašalinamas.

Numatytieji mygtukai

Viršutiniame dešiniajame programos lango kampe esančių mygtukų paskirtis yra analogiška, kaip ir kitų programų, veikiančių *Windows OS* aplinkoje.

Skirtukai ir jų komandos

Pagrindinės programos valdymo komandos pagal savo paskirtį sugrupuotos atskiruose skirtukuose. Skirtukai supaprastina prieigą prie komandų, kurios suskirstytos pagal atliekamas užduotis. Skirtuko kortelėje esančios komandos savo ruožtu dar apjungtos į atskiras grupes pagal vykdomų veiksmų pobūdį.

Spustelėjus ant pasirinkto skirtuko pateikiama atitinkama komandų grupė.

- Skirtuke *Pradžia* yra komandos, skirtos vertimo veiksmams atlikti.
- Skirtuke *Redagavimas* yra vartotojo žodyno kūrimo ir redagavimo bei istorijos sąrašo tvarkymo komandos.
- Skirtuke *Rodymas* yra programos lango išvaizdos keitimo komandos.
- Skirtuke *Pagalba* yra pagalbos komandos.

Komandų grupės gali būti sutraukiamos (mygtukai paslepiami) dvigubu spragtelėjimu ant skirtuko, kuris tuo metu įjungtas, arba spustelėjus ant mygtuko *Glaustas* , kuris yra lango būsenos juostoje bei tarp komandinių mygtukų priklausančių skirtukui *Rodymas*. Skirtukų komandos trumpam išskleidžiamos spustelėjus ant pasirinkto skirtuko. Taip išskleistos komandų grupės rodomos iki kurios nors komandos pasirinkimo arba iki pelės klavišo spustelėjimo kitoje lango vietoje.

Jie skirti sumažinti, išplėsti, išjungti programos langą bei atverti naują langą su programos aprašymu.

Valdymo juosta

Valdymo juostoje, esančioje po *Greituoju mygtuku*, išdėstyti skirtukai, išskleidžiantys jiems priskirtas programos valdymo priemones.

Skirtukai visada rodomi juostos viršuje be galimybės keisti jų vietą ar turinį. Atskiruose skirtukuose pateikiamos valdymo komandos, sugrupuotos pagal jų paskirtį. Reikalingos valdymo komandos išskleidžiamos spustelėjus ant pasirinkto skirtuko: *Pradžia, Redagavimas*, *Rodymas* ir *Pagalba*. Aktyvus (išskleistas) skirtukas nuo neaktyvių (neišskleistų) išsiskiria spalva. Skirtuko turinį galima išskleisti ir sparčiuoju klavišu, kuris pasufleruojamas langelyje palaikius nuspaustą klaviatūros klavišą **Alt**. Atitinkamo klavišo su raide (matoma šalia skirtuko) paspaudimas klaviatūroje tolygus pelės spustelėjimui ant pasirinkto skirtuko išskleidžiant jo turinį.

Komandos išskleidžiamos skirtuku *Pradžia*

Skirtukas *Pradžia* turi keturias komandų grupes: *Kryptis*, *Paieška*, *Paslaugos* ir *Kartojimas*.

Grupėje *Kryptis* esantys mygtukai leidžia pasirinkti kalbą, iš kurios bus ieškomas vertimas. Apie pasirinktą vertimo kryptį informuoja mygtukas, matomas paryškintame fone. Perjungiant vertimo krypties mygtukus programa paruošiama pasirinktos kalbos žodžio ar frazės paieškai.

Angliško žodžio vertimui į lietuvių kalbą pasirenkamas mygtukas *Iš anglų*

Lietuviško žodžio vertimui į anglų kalbą pasirenkamas mygtukas *Iš lietuvių*

Grupėje *Paieška* yra komandiniai mygtukai, suteikiantys galimybę pasirinkti optimalų paieškos būdą. Paieškos mygtukais paleidžiamas procesas, ieškantis paieškos lauke įrašyto žodžio ar frazės vertimo. Vertimų paiešką galima vykdyti keliais būdais:

Mygtukas *Žodžių* pradeda paiešką, kurios metu naudojama intelektuali atrankos sistema. Šis būdas yra universaliausias.
Rodykle po mygtuku išskleidžiamas meniu su platesniu žodžių paieškos metodų pasirinkimu:

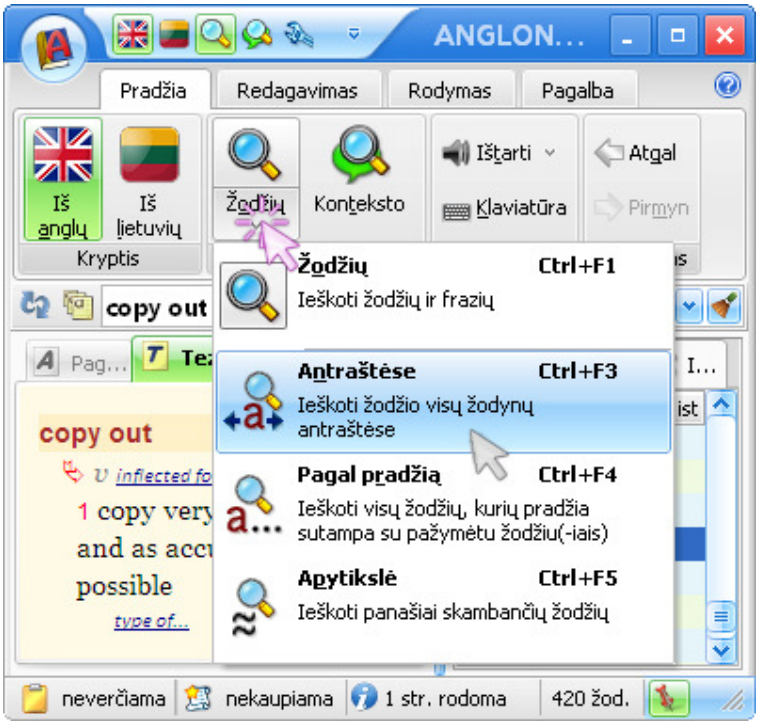

Komanda *Žodžių* sutampa su pagrindinio mygtuko paieškos funkcija.

Antraštėse – ieškoma visų straipsnių, kurių antraštėse paminėtas tiksliai sutampantis paieškos žodis. Ieškant vertimo šiuo būdu, į paieškos lauką reikia įvesti tikslų įrašą (žodį be klaidų).

Pagal pradžią – pasirinkus šią poziciją bus ieškoma visų žodžių ir frazių, kurių pradžia sutampa su ieškomu tekstu. Radinių sąraše išskiriamas tiksliausiai sutapęs įrašas. Šis paieškos būdas gali užtrukti ilgiau.

Apytikslė – ieškoma panašiai tariamų ar skambančių žodžių. Rekomenduojamas naudoti tik tuo atveji, kai ieškomas vertimas žodžiui, kurio rašymas tiksliai nežinomas. Radinių sąraše pateikiami rezultatai panaudojus specialų algoritmą.

Mygtukas *Konteksto* – pradeda paiešką, kurios metu ieškoma frazių ir posakių visuose straipsneliuose. Šis būdas pateikia žodžio kontekstą - toks, koks jis buvo rastas programos žodynuose.

Grupėje *Paslaugos* yra trys mygtukai, suteikiantys papildomas galimybes:

Mygtukas *Ištarti* leidžia ištarti paieškos lauke esantį anglišką žodį per kompiuterio garso atkūrimo sistemą (ausines, garsiakalbius). Šalia esanti rodyklė išskleidžia meniu, kur galima pasirinkti:

Windows TTS – tarimui naudojamas balso sintezavimo algoritmas iš Windows OS

Natūralus įrašas – naudojamas internete publikuojamas tikroviškai skambantis tarimas (veikia tik atvėrus internetinę svetainę, kurioje ši paslauga yra teikiama).

Mygtukas *Klaviatūra* pateikia langą su virtualia klaviatūra.
Ekrane rodoma klaviatūra suteikia galimybę rinkti lietuvišką ir anglišką tekstą pele, nenaudojant kompiuterio klaviatūros. Renkamas tekstas vienu metu matomas tiek klaviatūros lange esančiame teksto įvedimo lauke, tiek ir

programos lange esančiame teksto įvedimo lauke. Žodis, įrašytas teksto įvedimo lauke, mygtuku su užrašu *Enter* siunčiamas vertimui į pagrindinį langą, o mygtuku su ženkliuku – į VVV langą.

Grupėje *Kartojimai* yra du mygtukai su skirtingų krypčių rodyklėmis, kurias spaudant galima dar kartą pažiūrėti žodyno straipsnelių polangyje jau rodytus straipsnelius, kurie buvo automatiškai įsiminti:

Paspaudus mygtuką *Atgal* pakartotinai parodomas ankstesnis sekoje įsimintas žodyno straipsnelis.

Paspaudus mygtuką *Pirmyn* pakartotinai parodomas vėlesnis sekoje įsimintas žodyno straipsnelis.

Komandos išskleidžiamos skirtuku *Redagavimas*

Skirtukas *Redagavimas* turi dvi komandų grupes: *Vartotojo straipsneliai* ir *Istorijos įrašai*.

Grupėje *Vartotojo straipsneliai* esančios komandos suteikia galimybes tvarkyti savo arba kitų vartotojų sukurtų žodynų straipsnelius. Grupėje yra trys komandiniai mygtukai, iš kurių du tampa aktyvūs tik *Sąrašų polangyje* pasirinkus skirtuką *Mano žodžiai*.

- Mygtukas *Pridėti* pateikia langą, kuriame gali būti pildomas naujas vartotojo žodyno straipsnelis.
- Mygtukas *Redaguoti* yra aktyvus tik tuomet, kai sąrašų polangyje yra pasirinktas skirtukas *Mano žodžiai* ir sąraše pažymėtas įrašas, kurio straipsnelį ketinama redaguoti. Mygtuku atidaromas straipsnelio redagavimo langas su esama informaciją.
- Mygtukas *Šalinti* yra aktyvus tik tuomet, kai sąrašų polangyje yra pasirinktas skirtukas *Mano žodžiai*. Juo išskleidžiamas meniu, kuriame galima pasirinkti straipsnelių šalinimo būdą:

  Komanda *Šalinti pasirinktus straipsnelius* šalina tik sąraše *Mano žodžiai* pažymėtus įrašus, o komanda *Šalinti visus straipsnelius* šalina visus įrašus, esančius aktyviame (atvertame) *Vartotojo žodyne*.

Grupėje *Istorijos įrašai* yra trys mygtukai, kuriais valdomi ir tvarkomi žiūrėtų žodžių istorijos įrašai. Du komandiniai mygtukai tampa aktyvūs tik *Sąrašų polangyje* pasirinkus skirtuką *Istorija.*

- Mygtukas *Kaupti* įjungia arba išjungia žiūrėtų žodžių istorijos įrašų pildymą sąraše. Šį veiksmą galima atlikti ir su lango apačioje esančios *Būsenos juostos* komanda *kaupiama / nekaupiama.*

- Mygtukas *Kopijuoti* yra aktyvus tik tuomet, kai sąrašų polangyje yra pasirinktas skirtukas *Istorija*, o žiūrėtų žodžių istorijos sąraše pažymėtas įrašas ar jų grupė. Pažymėti įrašai nukopijuojami į iškarpinę.
- Mygtukas *Pašalinti* yra aktyvus tik tuomet, kai sąrašų polangyje yra pasirinktas skirtukas *Istorija.* Šiuo mygtuku išskleidžiamas meniu, kuriame galima pasirinkti įrašų šalinimo būdą.

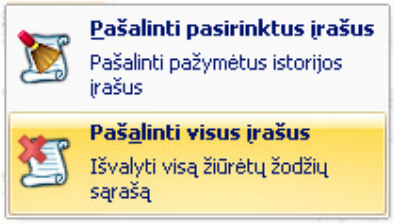

Komanda *Pašalinti pasirinktus įrašus* pašalina tik istorijos sąraše pažymėtus įrašus, o komanda *Pašalinti visus įrašus* pašalina visus sąraše esančius įrašus.

Komandos išskleidžiamos skirtuku *Rodymas*

Skirtukas *Rodymas* turi penkias komandų grupes: *Langas, Polangiai, Užrašai/Captions, Stilius* ir *Valdymas*.

Grupėje *Langas* yra du komandiniai mygtukai skirti programos lango būsenos keitimui:

- Mygtuku *Visada viršuje* įjungiamas lango rodymo režimas, išlaikantis programos langą matomu virš bet kurios kitos aktyvios programos. Ši komanda dubliuojama mygtuku lango būsenos juostoje.
- Mygtuku *Glaustas* sutraukiama juosta, kurioje matomi komandų skirtukams priklausantys mygtukai ir nuostatos. Ši komanda dubliuojama mygtuku lango būsenos juostoje.

Grupėje *Polangiai* yra komandiniai mygtukai ir nuostatos keičiantys polangių rodymą:

- Mygtukas *Sąrašai* valdo sąrašų polangio rodymą arba jo slėpimą.
- Nuostata *Istorija*

įjungia arba išjungia žiūrėtų žodžių istorijos rodymą sąrašų polangyje.
- Nuostata *Mano žodžiai*

įjungia arba išjungia *Vartotojo žodyno* žodžių rodymą polangyje
- Mygtukas *Sukeisti vietomis* sukeičia sąrašų ir straipsnelių polangius vietomis.

Grupėje *Užrašai/Captions* yra tokie komandiniai mygtukai:

- Mygtukas *English* įjungia užrašų rodymą anglų kalba
- Mygtukas *Lietuviškai* įjungia užrašų rodymą lietuvių kalba

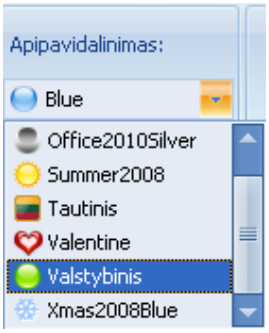

Grupėje *Stilius* galima pasirinkti norimą lango spalvinį apipavidalinimą:

Grupėje *Valdymas* esantis mygtukas *Nuostatos* išskleidžiama langą *Programos nuostatos*, kuriame galima keisti programos parametrus.

Komandos išskleidžiamos skirtuku *Pagalba*

Skirtukas *Pagalba* turi tris komandų grupes: *Žinynas*, *Naujinimas* ir *Pagalba tinkle.*

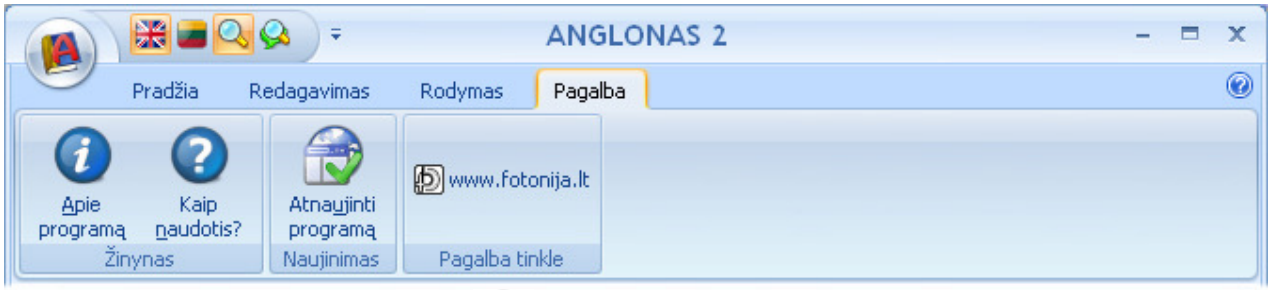

Grupės *Žinynas* mygtukas *Apie programą* atidaro informacijos langą, kuriame nurodyta programos versija bei pateikiami kai kurie kiti duomenys.

Mygtukas *Kaip naudotis?* atidaro langą su programos aprašymu.

Grupės *Naujinimas* mygtuku *Atnaujinti programą* galima patikrinti ar internete yra programos atnaujinimai.

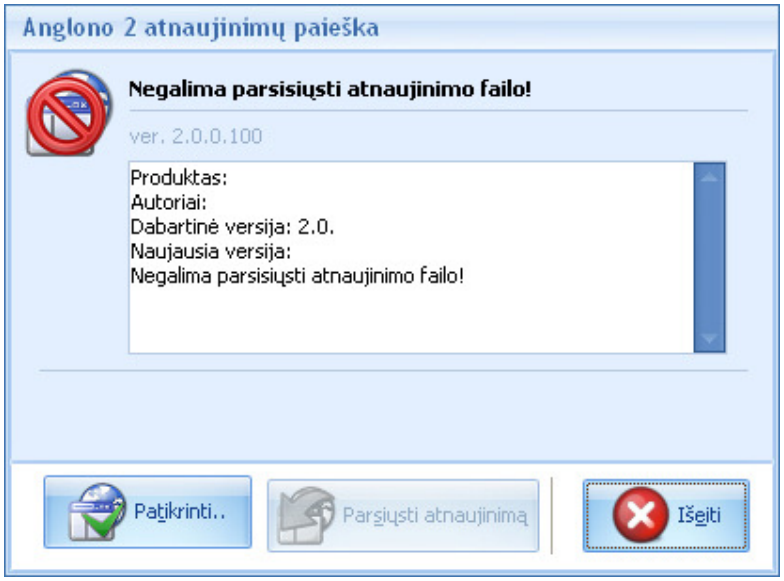

Grupės *Pagalba tinkle* mygtuku galima prisijungti prie programos gamintojo UAB „Fotonija" interneto svetainės www.fotonija.lt

Teksto įvedimo laukas

Teksto įvedimo laukas skirtas tekstinei informacijai įkelti (žodžius arba frazes) ir pradėti vertimo straipsnelių paiešką.

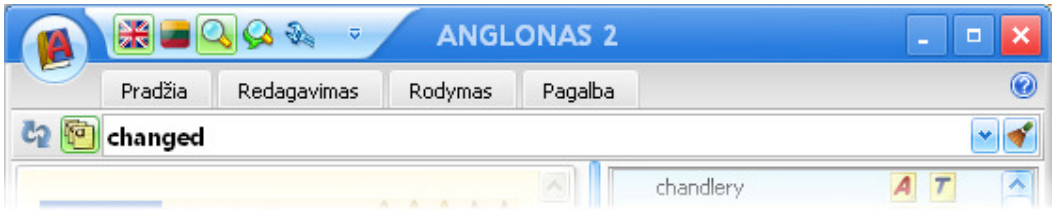

Kairėje lauko pusėje esantis pirmas mygtukas skirtas naujai paieškai atlikti pagal tuo metu lauke esantį žodį. Šios paieškos metu suformuojamas naujas *Radinių* sąrašas, kurio centru tampa pasirinktas žodis.

Mygtukas įjungia suflerį rinkimo režimui. Šis režimas, rašant tekstą teksto įvedimo lauke, sąrašų lauke rodo besikeičiančius artimiausius antraštinius žodžius iš žodyno, kurie gali būti pasirinkti vertimui.

Dešinėje esantis mygtukas , su žemyn nukreipta maža rodykle, išskleidžia sąrašą su įrašais. Naujai įjungtoje programoje sąrašas būna tuščias ir pildosi tik darbo metu. Į šį sąrašą patenka tik tie įrašai, kuriems jau buvo atlikta vertimo paieška paspaudus klaviatūros klavišą **Enter**. Jei paieškos lauke įvedus žodį ar frazę nebuvo paspaustas klavišas **Enter**, lauke esantis tekstas į sąrašą neįtraukiamas. Įrašai šiame meniu kaupiami tik iki programos išjungimo.

Lauko gale dešinėje esantis mygtukas su šluotos vaizdu išvalo paieškos lauke matomą įrašą, paruošdamas vietą naujo teksto įvedimui su klaviatūra.
Pastaba. Įrašai šiame sąraše skiriasi nuo *Istorijos* sąraše kaupiamų įrašų.

Žodžiai į teksto įvedimo lauką gali būti įkeliami įvairiais būdais:

- Įrašomi kompiuterio arba virtualia (ekranine) klaviatūra.
- Savarankiškai įkeliamas tekstas iš iškarpinės (lauke pastačius tekstinį žymeklį, spustelėjus dešinį pelės klavišą ir iš atverto kontekstinio meniu pasirinkti komandą **Paste** arba su klavišu deriniu **Ctrl+V**).
- Automatiškai paimami žodžiai, patenkantys į iškarpinę (kopijuojant pažymėtą tekstą su klavišu deriniu **Ctrl+C** arba su komanda **Copy**), kai *Pagrindinių nuostatų* lange pažymėtas langelis prieš *Versti iškarpinę*.
- Įkeliami įrašai iš sąrašų *Radiniai, Mano žodžiai* ar *Istorija* – dvigubu spustelėjimu ant pasirinkto įrašo.
- Dešinėje lauko pusėje spustelėjus mygtuką (žemyn nukreipta rodykle) ir pasirinkus įrašą iš išskleisto meniu (rodomi paieškos lauke jau buvę žodžiai, kurių vertimų paieška buvo vykdyta spustelėjus klavišą **Enter**).
- Atidarant pagrindinį langą iš kompaktiško *VVV* lango.
- Straipsnelio lauke pažymėjus žodį ir iš kontekstinio meniu, kuris išskleidžiamas dešiniu pelės mygtuko spustelėjimu, pasirinkus vieną iš penkių paieškos komandų.

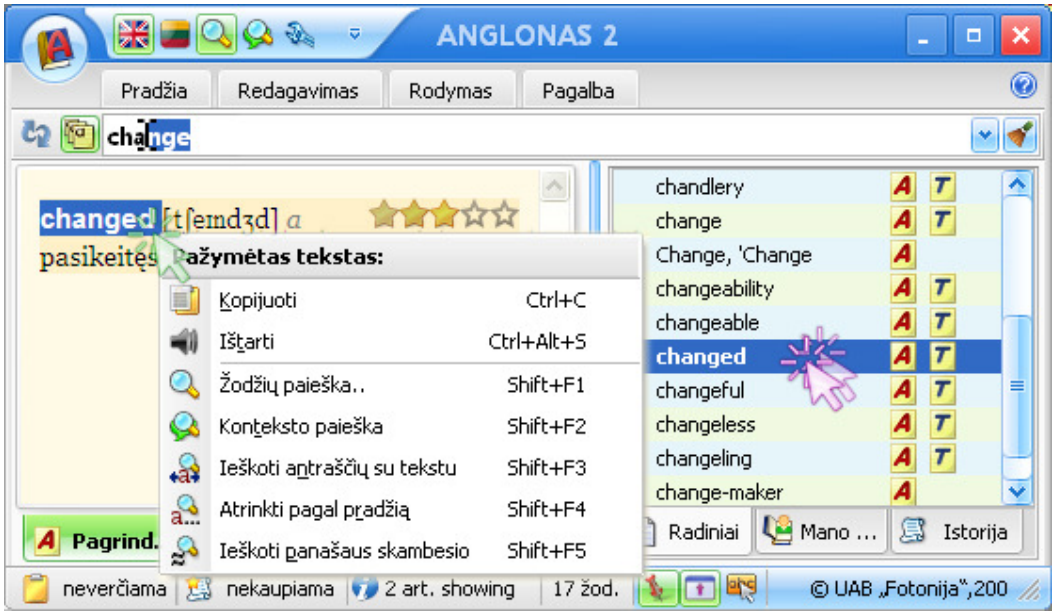

Sąrašų polangis

Sąrašų polangyje yra trys skirtukai: *Radiniai*, *Mano žodžiai* ir *Istorija*, kurie išskleidžia jiems priskirtus įrašų rinkinius. Polangyje pateikiamos informacijos forma ir turinys priklauso nuo pasirinkto skirtuko. Spustelėjus pele ant įrašo sąraše, bus pateiktas straipsnelis, kuriame yra informacija apie jį. Sąrašų polangio rodymo vieta (kairėje ar dešinėje) gali būti keičiama mygtuku *Sukeisti vietomis*, o mygtuku *Sąrašai matomi* galima šį polangį išjungti arba įjungti (mygtukai pasiekiami atvėrus komandų skirtuką *Rodymas*).

Paieškos metu surinkti rezultatai rodomi sąraše, kuris priklauso skirtukui *Radiniai*. Šio skirtuko pateikiama informacija, jos turinys ir pateikimo forma priklauso nuo pasirinkto paieškos būdo, todėl atrodo skirtingai.

Paieškos mygtukas *Ieškoti žodžių ir frazių (Ctrl+F1)* užpildo sąrašą, priklausantį skirtukui *Radiniai* (kiekis ribojamas lange *Nuostatos*), įrašais iš žodynų. Fonu išskiriamas tinkamiausias paieškos rezultatas. Dešinėje pusėje esantys ženkliukai informuoja, kokių žodynų straipsneliuose galima pažiūrėti informaciją apie sąraše matomą žodį ar frazę.

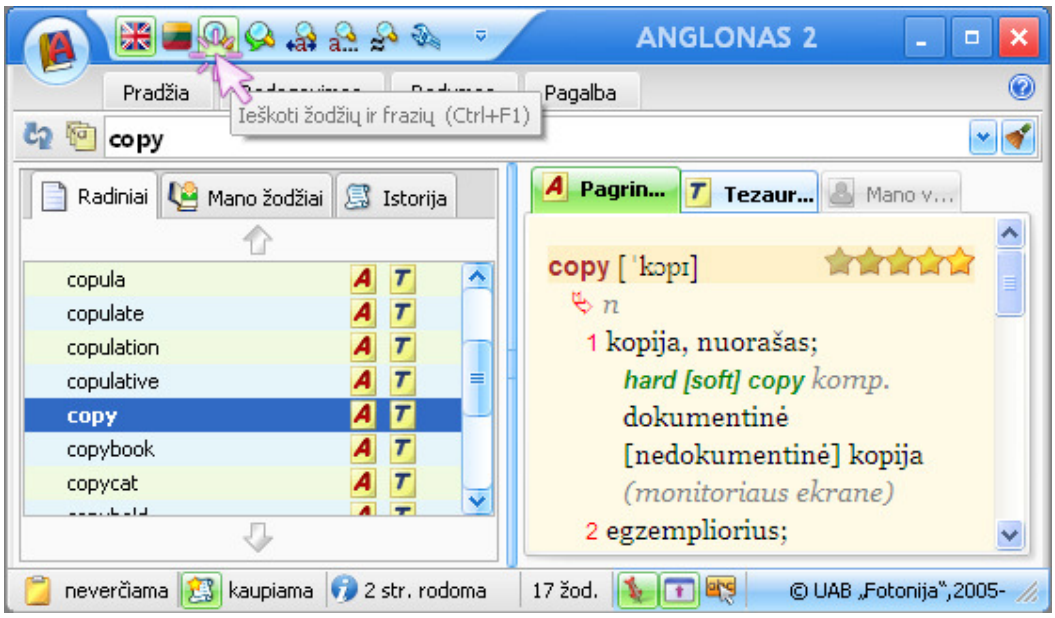

Paieškos mygtukas *Ieškoti teksto fragmentų, kuriuose sutinkamas įvestas žodis (Ctrl+F2)* užpildo sąrašą, priklausantį skirtukui *Radiniai*, frazių įrašais, kurie sutinkami žodynuose kartu su paieškos lauke įvestu žodžiu. Lauko centre pastorintu šriftu išskiriamas ieškomas žodis, o į kairę ir į dešine nuo jo rodomi žodžiai, kurie sudaro vientisą frazę.

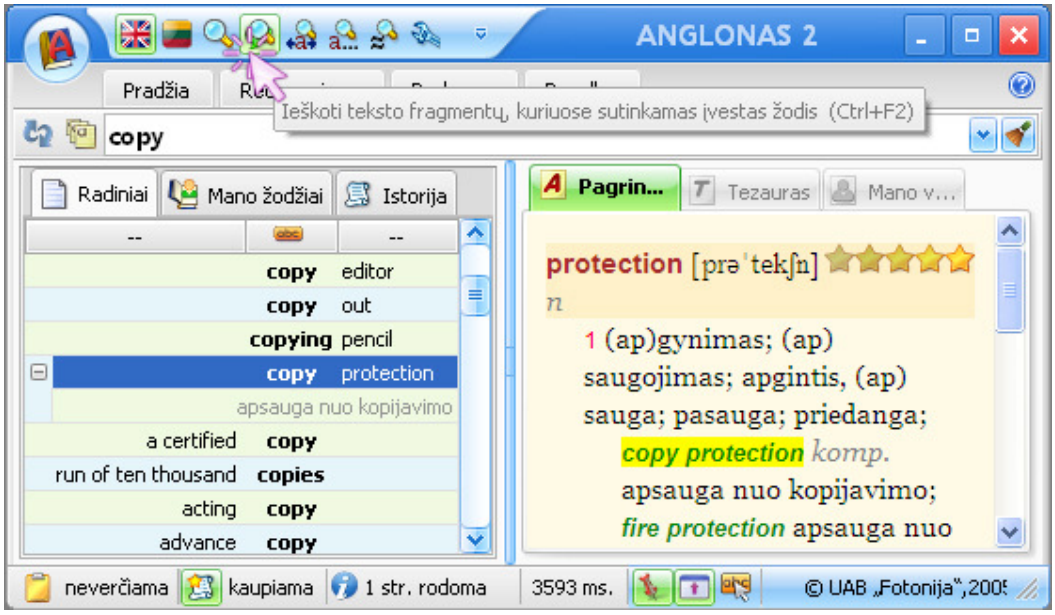

Paieškos mygtukas *Antraštėse* užpildo skirtuko *Radiniai* sąrašą įrašais, kurie sutinkami kartu su paieškos lauke įvestu žodžiu tik žodynų antraštėse. Dešinėje įrašų pusėje esantys ženkliukai informuoja, kokių žodynų straipsneliuose galima pažiūrėti informaciją apie sąraše matomą žodį ar frazę.

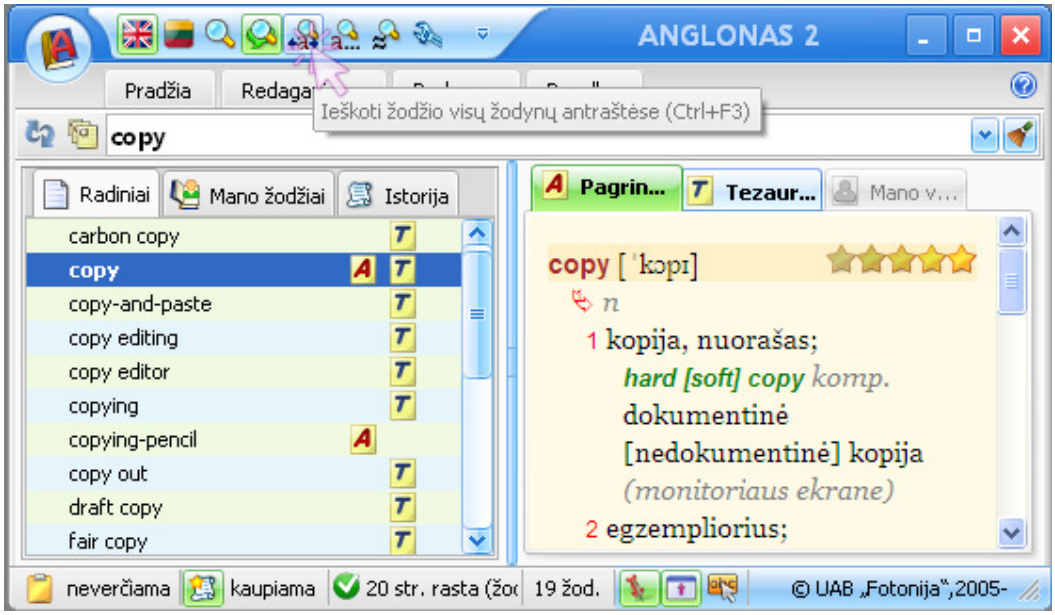

Paieškos mygtukas *Pagal pradžią* užpildo skirtuko *Radiniai* sąrašą įrašais paimtų tik iš žodynų antraščių, kurių pradžia sutampa su paieškos lauke įvestu žodžiu. Dešinėje pusėje esantys ženkliukai informuoja, kokių žodynų straipsneliuose galima pažiūrėti informaciją apie sąraše matomą žodį ar frazę.

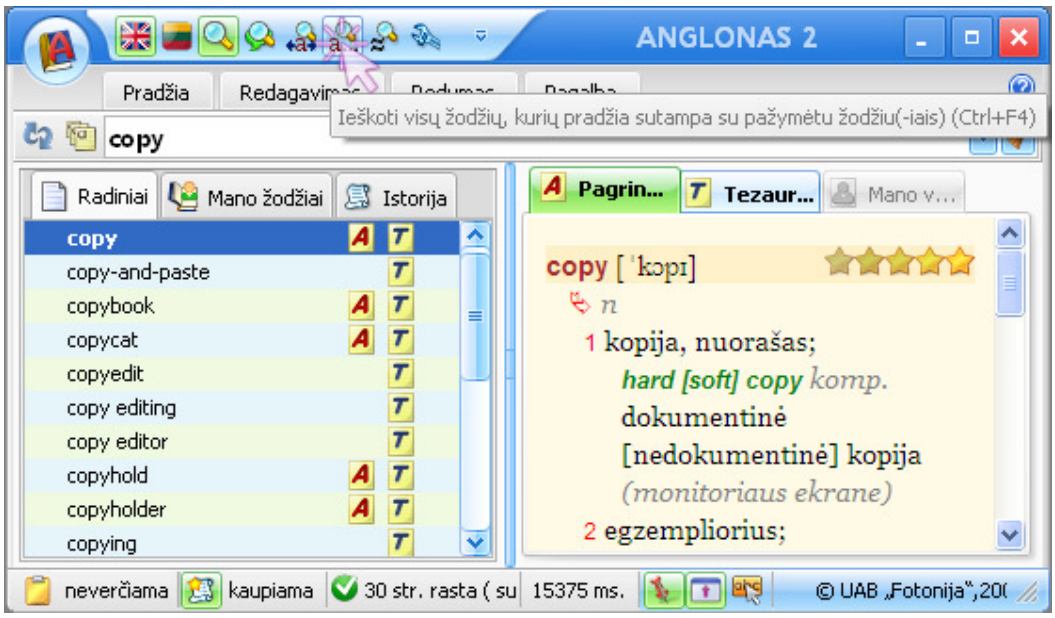

Paieškos mygtukas *Apytikslė* užpildo skirtuko *Radiniai* sąrašą įrašais, kurie yra kažkiek panašūs savo tarimu su paieškos lauke įvestu žodžiu. Kairėje įrašo pusėje esantys ženkliukai savo spalvos intensyvumu informuoja apie panašumą tariant. Dešinėje pusėje esantys ženkliukai informuoja, kokių žodynų straipsneliuose galima pažiūrėti informaciją apie sąraše matomą įrašą.

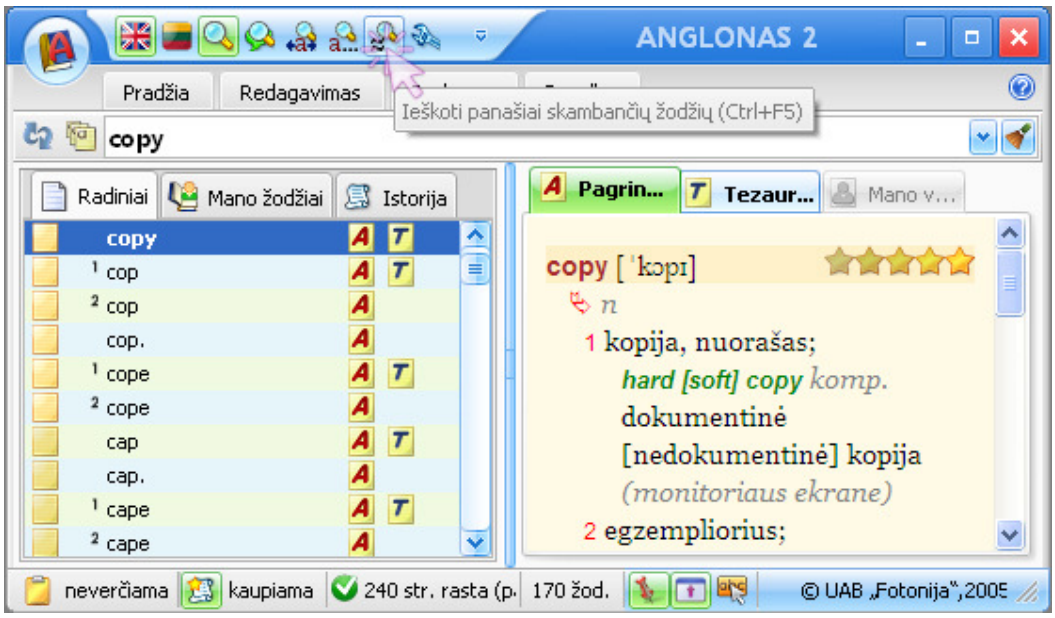

Skirtuku *Mano žodžiai* išskleidžiami įrašai, kurie yra sukaupti atvertame vartotojo žodynėlyje. Šio žodyno žodžių rodymą polangyje galima išjungti ir įjungti mygtuku *Mano žodžiai*, kuris yra pasiekiamas atvėrus komandų skirtuką *Rodymas*.

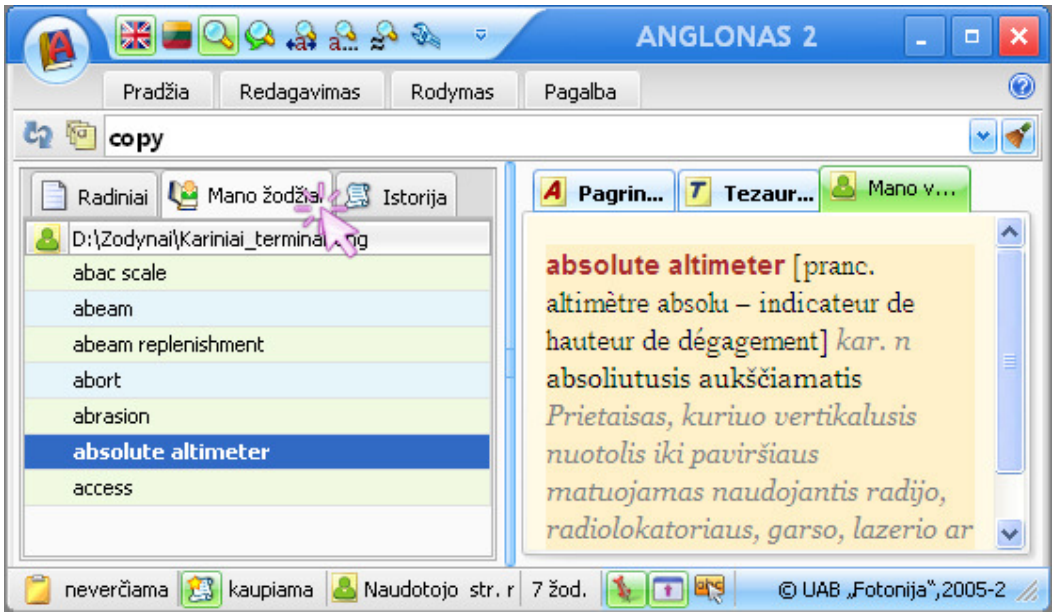

Skirtuku *Istorija* išskleidžiami antraštiniai žodžiai, kurių straipsneliai buvo atidaryti ir žiūrėti tam tikrą laiko tarpą (laiko tarpas, po kurio įrašas įtraukiamas į sąrašą *Istorija*, keičiamas *Nuostatų* lange). Šio sąrašo rodymą polangyje galima išjungti ir įjungti mygtuku *Istorija*, kuris yra pasiekiamas atvėrus komandų skirtuką *Rodymas*. Spustelėjus ant sąraše esančio įrašo pateikiamas šio žodžio vertimo straipsnelis.

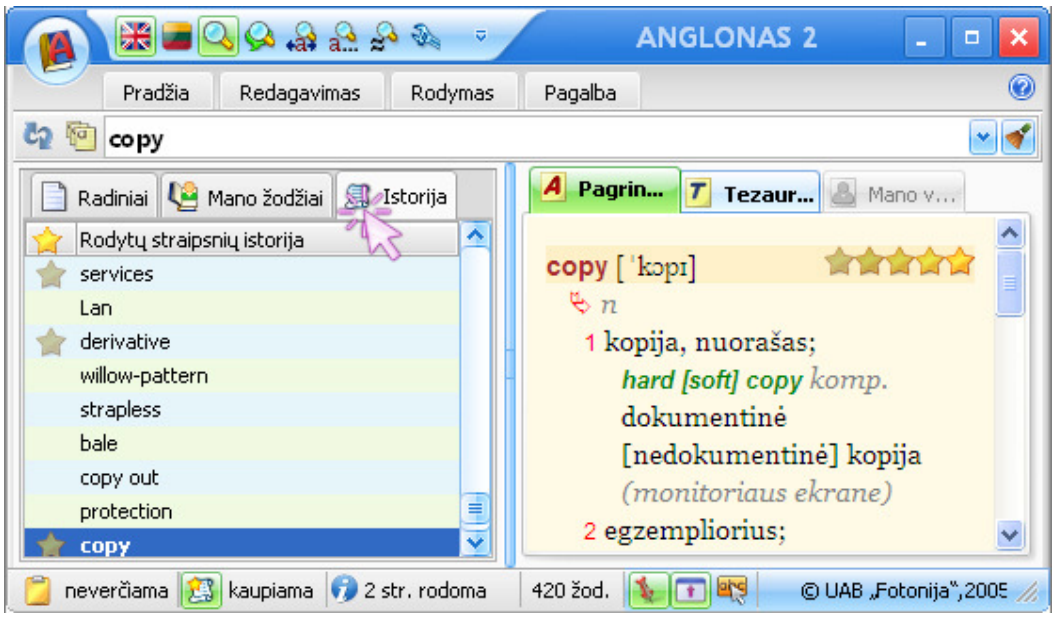

Sąrašų lauke *Mano žodžiai*, spustelėjus dešinį pelės mygtuką, pateikiamas kontekstinis meniu su pasirinkimo galimybe tvarkyti žodynų failus arba straipsnelių įrašus.

Sąrašų lauke *Istorija*, spustelėjus dešinį pelės mygtuką, pateikiamas kontekstinis meniu su pasirinkimo galimybe tvarkyti istorijos įrašus.

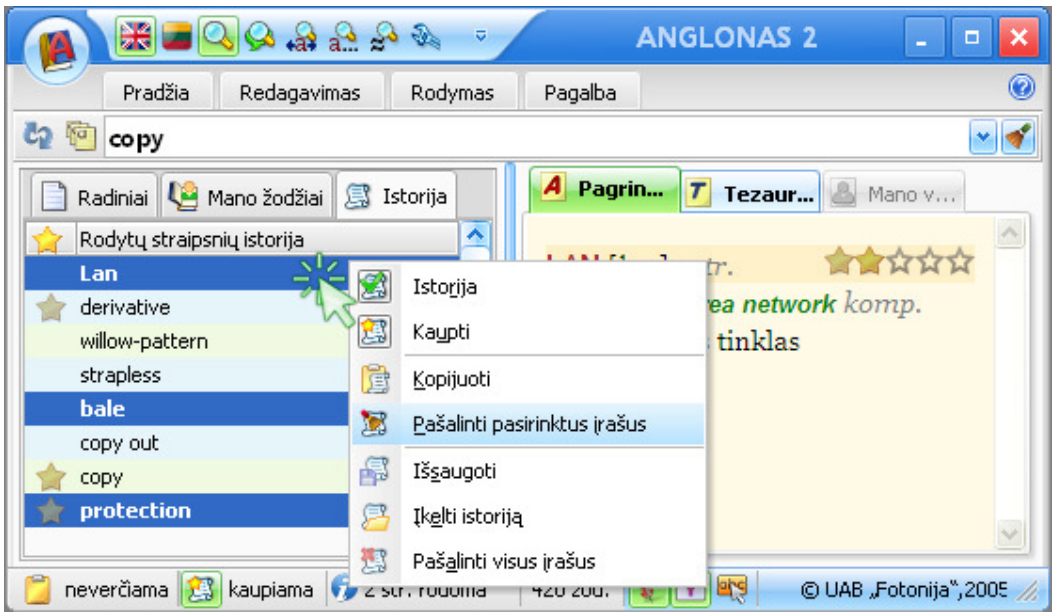

Sąrašų lauke *Radiniai*, spustelėjus dešinį pelės mygtuką, pateikiamas kontekstinis meniu su pasirinkimo galimybe pakartoti paiešką arba rodyti/slėpti sąrašo paslinkimo rodykles.

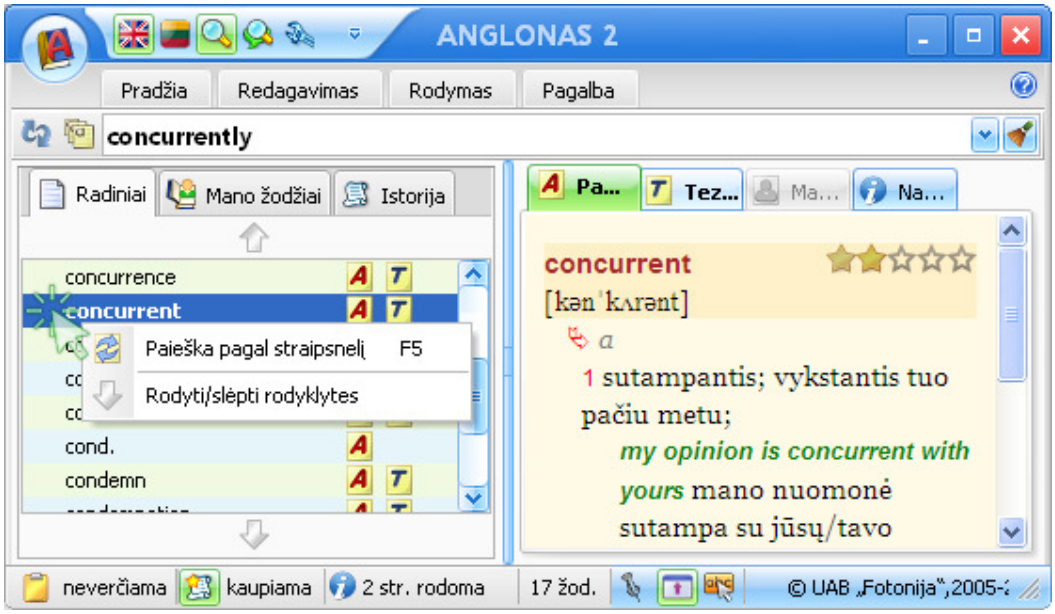

Žodynų straipsnelių polangis

Programa leidžia vartotojui lango elementų susimažinti iki minimumo ir naudoti tik teksto įvedimo lauką bei straipsnelio polangį. Straipsnelių polangyje pateikiami žodynų straipsneliai, aprašantys verčiamus žodžius ir frazes. Straipsneliai atsinaujina po kiekvienos naujos paieškos arba pasirinkus įrašą iš *Sąrašų polangio*. Straipsnelių polangyje yra skirtukai *Pagrindinis vertimas*, *Tezauras* ir *Mano vertimas* (priklausomai nuo parinkčių *Nuostatų* lange gali būti virš arba po straipsneliu) , kurie pateikia skirtingų žodynų informaciją, priskiriamą tam pačiam žodžiui ar frazei.

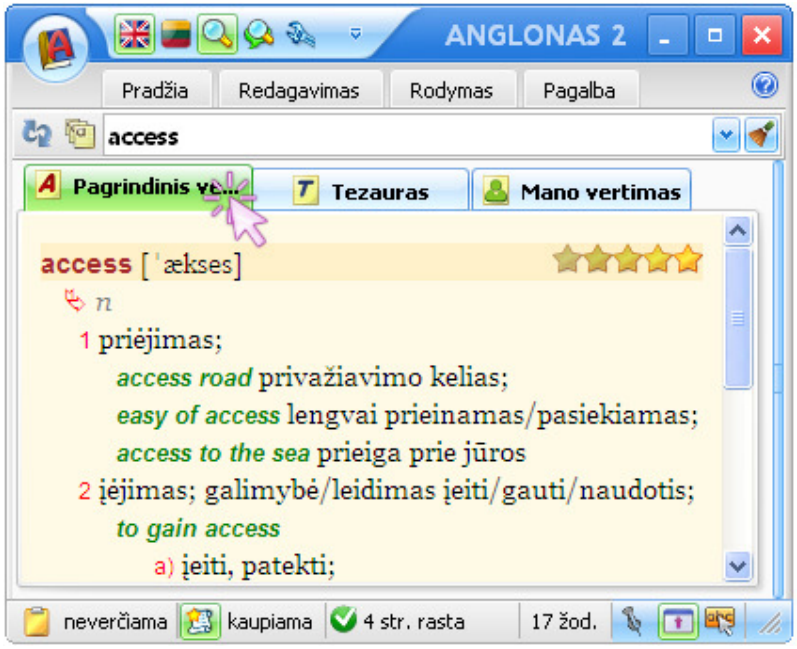

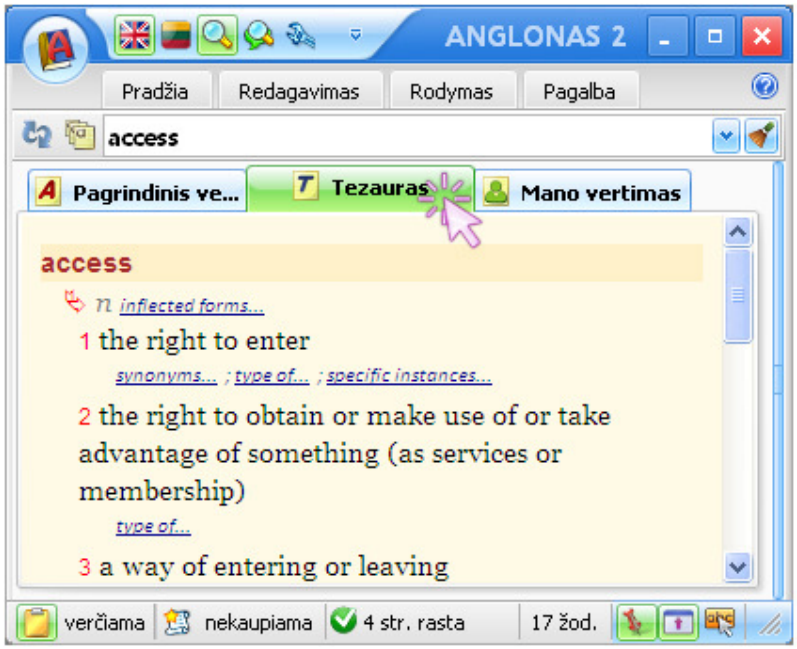

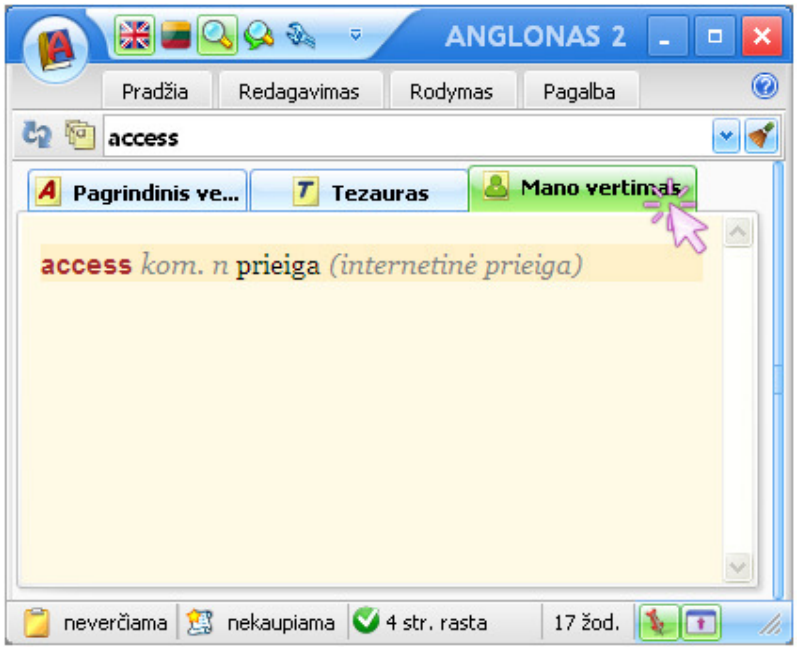

Skirtukų fono spalvos informuoja apie tai, ar pasirinktam žodžiui yra rastas straipsnelis ir kurio žodyno informacija yra rodoma. Spalvos, priklauso nuo pasirinkto langų apipavidalinimo stiliaus. Skirtukų fono spalvos informuoja apie šias būsenas:

- žodyno straipsnelis jau yra matomas polangyje;
- žodyno straipsnelis nerodomas, bet informacija yra ir gali būti atidaryta peržiūrai spustelėjus ant jo;
- šiame žodyne tokiam žodžiui straipsnelio nėra.

Spustelėjus dešinį pelės mygtuką, bet kurioje straipsnelio dalyje, pateikiamas kontekstinis meniu su pasirinkimo galimybe kopijuoti į iškarpinę visą straipsnį arba pasirinkti straipsnelio spausdinimo variantą.

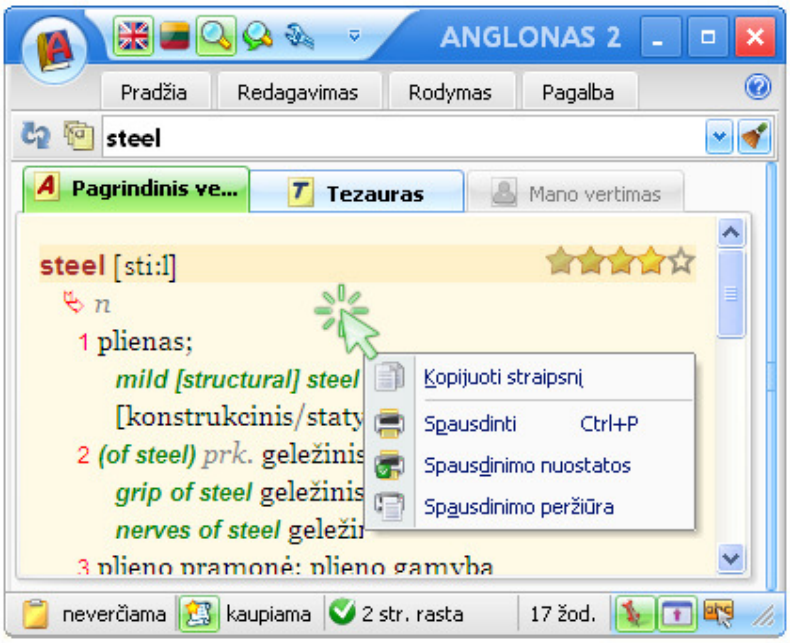

Polangyje pažymėjus straipsnelio žodį ir spustelėjus dešinį pelės mygtuką ant jo, pateikiamas kontekstinis meniu su pasirinkimo galimybe jį kopijuoti į iškarpinę, ištarti žodį balsu arba pasirinkti vieną iš vertimo paieškos būdų.

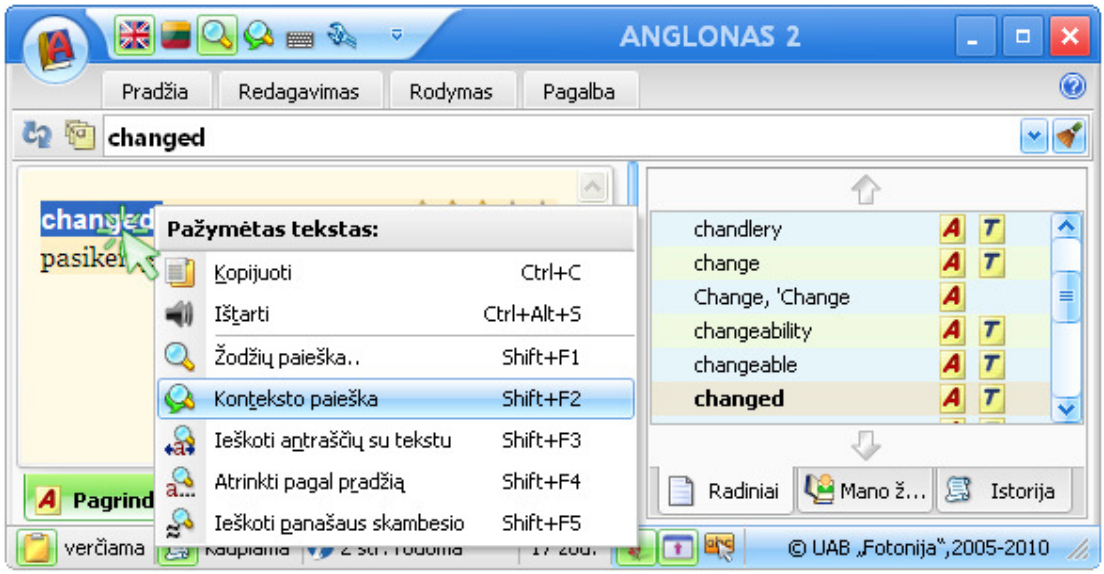

Būsenos juosta

Lango apačioje esančioje juostoje yra išdėstyti būsenos ir vaizdo keitimo mygtukai bei rodoma darbo metu besikeičianti informacija susijusi su paieškos procesu.

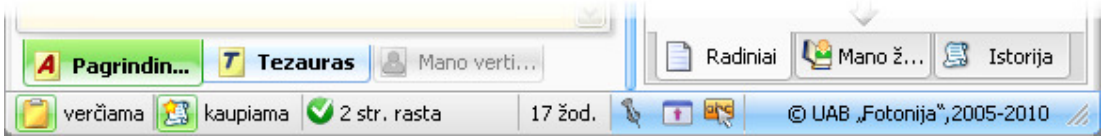

Kairėje juostos pusėje yra zona, skirta programos būsenai rodyti ir keisti. Dešinės pusės zona skirta lango vaizdui valdyti.

Būsenos zonoje matoma iškarpinės piktograma . Spragtelėjus pele ant šios piktogramos arba šalia esančio informacinio užrašo, pasikeičia programos reagavimas į iškarpinę patenkantį tekstą. Informacinis užrašas *verčiama* parodo, jog programa automatiškai reaguos į iškarpinę patenkantį tekstą, o užrašas *neverčiama* rodo, jog į iškarpinę patenkantį tekstą nebus reaguojama. Jeigu iškarpinės vertimo būsena įjungta, į iškarpinę nukopijuoti tekstai patenka ir į programos paieškos lauką, po nustatyto laiko automatiškai pradedama vykdyti vertimo paieška pagal paieškos lauke atsiradusio teksto pradžios žodžius.

Istorijos kaupimo būseną rodo piktogramos fonas ir šalia esantis užrašas. Spragtelėjus pele ant šios piktogramos arba šalia esančio informacinio užrašo, pasikeičia vartotojo žiūrėtų žodžių istorijos kaupimo būsena. Informacinis užrašas *kaupiama* rodo, jog istorija yra papildoma vartotojo žiūrėtais žodžių straipsneliais, o užrašas *nekaupiama* rodo, jog vartotojo žiūrėti straipsneliai nėra įsimenami.

Juostos viduryje yra rodoma papildoma informacija, susijusi su paieška: eigos indikatorius, surastų straipsnelių skaičius, paieškos trukmė, radinių skaičius ir pan.

Dešinėje juostos pusėje yra lango vaizdą keičiantys mygtukai. Įjungtą ar išjungtą būseną parodo fono spalva aplink mygtuką. Paryškėjęs fonas aplink mygtuką rodo įjungtą būseną. Fono spalva priklauso nuo pasirinkto lango stiliaus.

Mygtuku *Visada viršuje* įjungiamas pagrindinio lango rodymas virš kitų langų.

Mygtuku *Glaustas* programos langas perjungiamas į būseną, kurioje valdymo komandų juosta suglaudžiama (didieji mygtukai paslepiami).

Mygtuku *Rodyti VVV langą F4* , atveriamas VVV langas, kuris ekrane gali būti kartu su pagrindiniu žodyno langu arba naudojamas vienas.

VVV lango struktūra

Kompiuterio ekrane esančių žodžių vertimai pateikiami kompaktiškame vertimo lange. Šis langas automatiškai atsidaro verčiant žodžius, esančius ties pelės žymekliu. Daugeliu atvejų tai pats patogiausias ir greičiausias vertimo režimas, nes nereikia klaviatūra įvedinėti verčiamų žodžių ir keisti vertimo krypties, nes tai įvyksta automatiškai. Dar daugiau, šiuo atveju programa nagrinėja ne tik verčiamą, bet ir aplinkinius žodžius, todėl daugeliu atvejų gaunamas tikslesnis vertimas. Vertimas gali būti pateikiamas po 3 sekundžių (jei pelė nejudinama)esant pelės žymekliui ties žodžiu, kopijuojant tekstą į iškarpinę arba spustelėjus klaviatūros ir pelės klavišų derinį (kuris pasirenkamas lange *Nuostatos*). Verčiant paveiksliukų tekstus, programa automatiškai įsijungia *OCR* (*Optical Character Recognition*)

optinį ženklų atpažinimą ir pateikia vertimą žodžiui, pagal tai kaip jį pavyko atpažinti. Tekstų analizė iš paveiksliukų užtrunka ilgiau, o vertimo rezultatas priklauso nuo į *OCR* darbo tikslumo (kartais tekstų paveiksliukuose nepavyksta atpažinti). *VVV* lange informacija pateikiama atsižvelgiant į kontekstą, kuriame yra verčiamasis žodis.

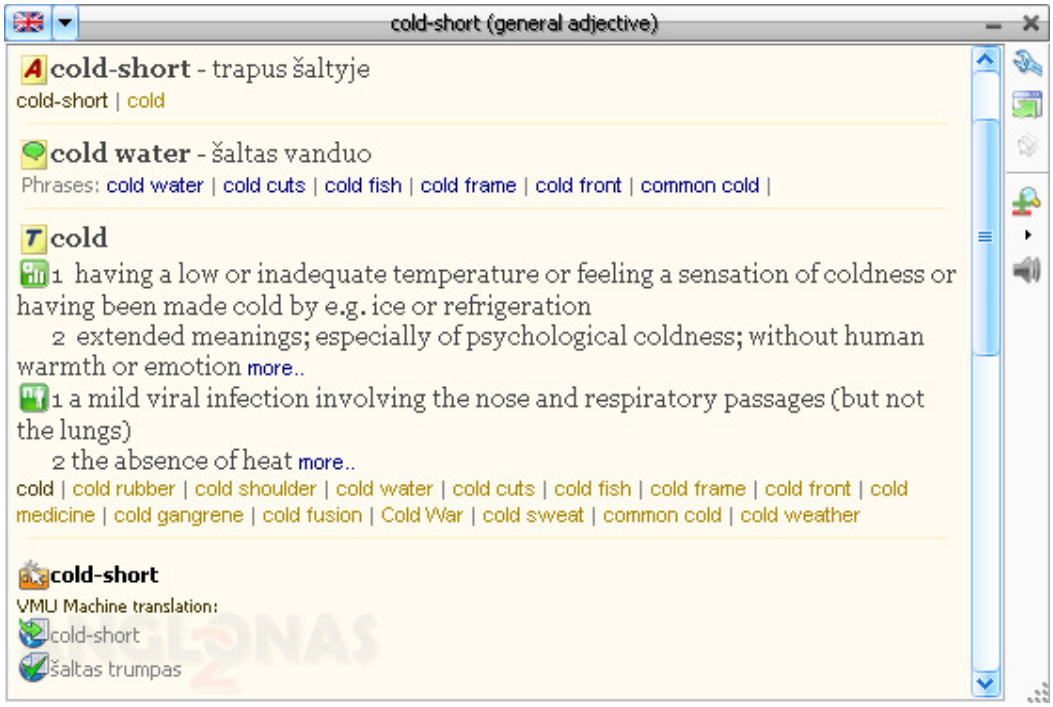

Vėliavėlė arba rodo įjungtą vertimo kryptį. Mygtukas su rodykle išskleidžia meniu su paieškai skirtu teksto įvedimo lauku. Paieškos lauke galima įrašyti žodį, kurio vertimus norima matyti VVV lange (spustelėjus klaviatūroje ENTER). Žemiau yra vertimo krypties keitimo mygtukas.

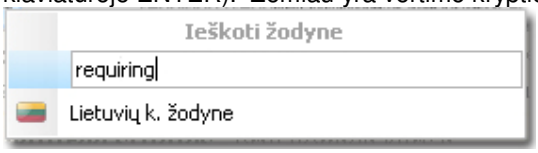

Vidinės nuorodos esančios straipsnelio lauke išskleidžia platesnę informaciją apie žodį ar frazę.

Pakeitimai *VVV* lange atliekami keičiant programos parametrus *Nuostatų* lange kurį galima atidaryti mygtuku *Programos nuostatos* , o taip pat ir mygtukais bei meniu pačiame *VVV* lange.

Sugrįžti į pagrindinį programos lango galimas spustelėjus mygtuką *Rodyti pagrindinį langą*.

Mygtuku *Žodis esantį ties pelės žymekliu verčiamas po 3 sekundžių* įjungiamas nuolatinio vertimo režimas, kuris seka pelės judėjimą ir jai sustojus, vertimui automatiškai imamas žodis esantis po žymekliu.

Lango gabaritus, šrifto dydį, atidarymo vietą ir išjungimo būdą galima keisti meniu komandomis, kurios išsiskleidžia spustelėjus dešiniu pelės klavišu straipsnelio lauke.

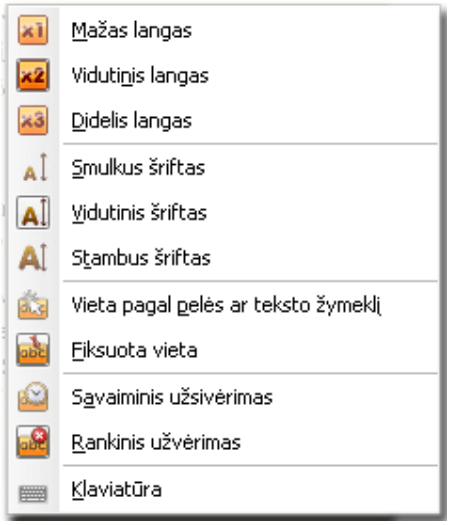

Spustelėjus ant mygtuko iškleidžiamas meniu, kuriame galima pasirinkti rodomos informacijos kiekį.

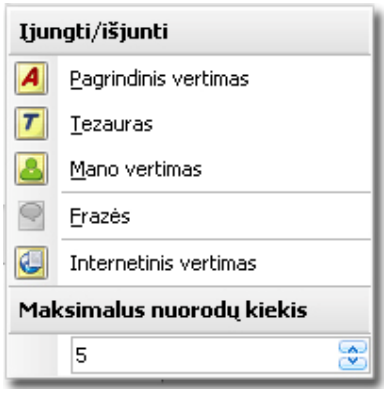

VVV lango valdymo įrankiai

VVV lango pateikimo metu naudojama pagrindiniame lange pasirinkta vertimo kryptis, tačiau esant reikalui, vertimo kryptį galima pakeisti ir pačiame *VVV* lange. Paspaudus rodyklėlę „žemyn“, esančią šalia kalbos vėliavėlės, išsiskleidžia pasirinkimo meniu „Ieškoti žodyne“.

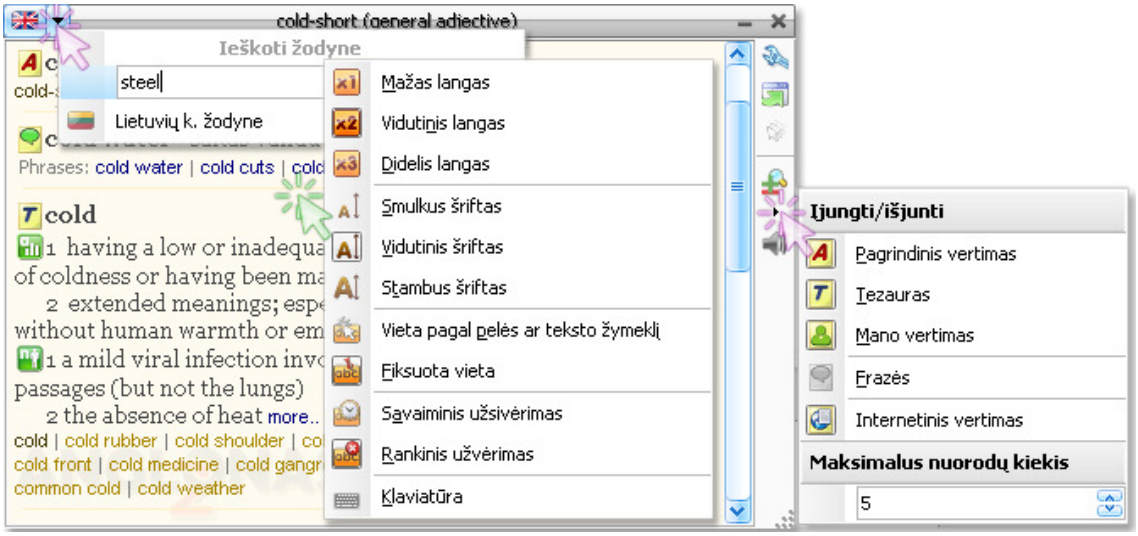

Lango dalyje, kurioje matomas vertimas, spustelėjus dešiniu pelės klavišu, išskleidžiamas kontekstinis meniu su lango keitimo komandomis:

Pasirinkus komandą *Mažas langas* nustatomi mažiausi atidaromo *VVV* lango gabaritai (300x160).

Pasirinkus komandą *Vidutinis langas* nustatomi vidutiniai *VVV* lango gabaritai (360x200).

Pasirinkus komandą *Didelis langas* nustatomi didžiausi *VVV* lango gabaritai (416x248).

Pasirinkus komandą *Smulkus šriftas* nustatomas mažiausias šrifto dydis teksto rodymui *VVV* lange.

Pasirinkus komandą *Vidutinis šriftas* nustatomas vidutinis šrifto dydis teksto rodymui *VVV* lange.

Pasirinkus komandą *Stambus šriftas* nustatomas didžiausias šrifto dydis teksto rodymui *VVV* lange.

Pasirinkus komandą *Vieta pagal pelės ar teksto žymeklį, VVV* langas bus rodomas šalia verčiamojo žodžio.

Pasirinkus komandą *Fiksuota vieta, VVV* langas bus pateikiamas vienoje ir toje pačioje vietoje, į kurią jis buvo vartotojo pastatytas paskutinį kartą.

Pasirinkus komandą *Savaiminis užsivėrimas, VVV* langas visada automatiškai užsivers po tam tikro laiko (šis laikas keičiamas *Nuostatų* lange).

Pasirinkus komandą *Rankinis užvėrimas, VVV* langą turės užverti pats vartotojas.

Pasirinkus komandą *Klaviatūra,* pateikiamas virtualios klaviatūros langas, kuriame galima įrašyti savo žodį vertimui, pateikiamą pagrindiniame arba VVV lange.

Dešinėje *VVV* lango pusėje esančių vertikaliai išdėstytų mygtukų paskirtis yra tokia:

Atverti langą *Nuostatos* programos parametrų keitimui

Rodyti pagrindinį langą

Įjungti režimą, kuris automatiškai pateiks vertimus žodžiui esančiam po pelės žymekliu, jei žymeklis 3 sekundes stovi nejudinamas.

Išskleisti meniu su pasirinkimu, kokia informacija bus rodoma lange:

Rodyti arba nerodyti pagrindinio žodyno informaciją.

Rodyti arba nerodyti tezauro informaciją (mygtukas matomas tik verčiant iš anglų kalbos, ir tik tuo atveju galima pasirinkti informacijos rodymo režimą).

Rodyti arba nerodyti vartotojo žodyno informaciją.

Rodyti arba nerodyti pagrindinio žodyno frazes.

VDU internetinis vertikas (aktyvus tik įdiegus papildinius ir matomas tik verčiant iš anglų kalbos).

Ištarti balsu žodį, kurio vertimo ieškant buvo atidarytas *VVV* langas (tik verčiant iš anglų kalbos).

Straipsnelio sandara *VVV* lange

VVV lange pateikiama informacija suskaidyta į atskiras dalis, pažymėtas piktogramomis, simboliškai nurodančiomis informacijos šaltinį bei jos pobūdį. Atskirų informacijos šaltinių rodymą galima išjungti mygtukais iš meniu, išskleidžiamo lango dešinėje.

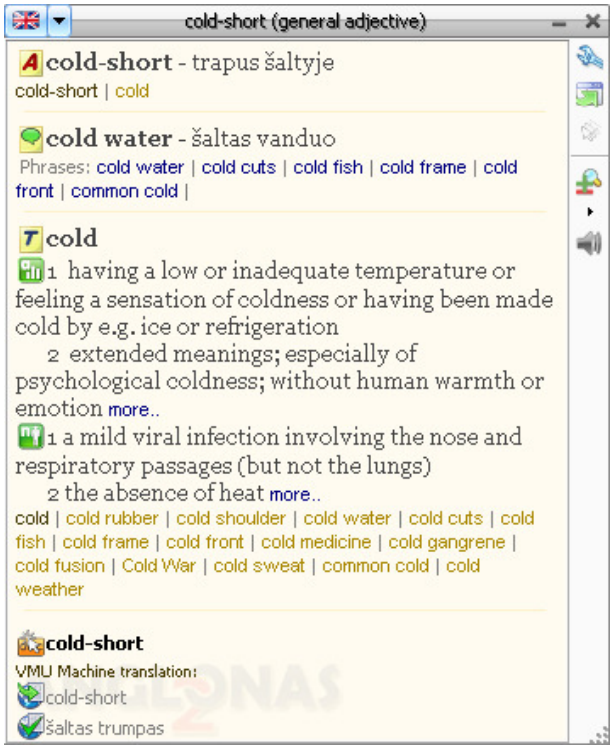

VVV lange rodomame straipsnelyje naudojamos piktogramos turi tokias reikšmes:

žodžio vertimas nerastas, bet yra nuoroda į kitą žodį (pvz.: corpora žr. corpus),

tokio teksto vertimo nerasta jokiame žodyne,

rastas antraštinis žodis iš Piesarsko žodyno ir jo vertimo variantai,

1 6 indeksu žymimi surasti leksiniai homonimai (indeksas 1-6),

žodyne rasta frazė, kurioje yra ieškomas žodis ir jos vertimas. Žemiau pateikiamos nuorodos ir į kitas frazes su tuo pačiu žodžiu,

rastas antraštinis žodis ar frazė iš tezauro (anglų k.aiškinamojo žodyno). Žemiau pateikiami aiškinamieji straipsneliai pagal kalbos dalis, simboliškai vaizduojamas piktogramomis:

daiktavardis,

būdvardis,

veiksmažodis,

modalinis ar funkcinis veiksmažodis,

prieveiksmis,

įvardis,

prielinksnis,

dalelytės ar priesaga,

dalyvis,

skaitvardis,

jungtukas,

priedėlis, priešdėlis,

jaustukas,

artikelis, determinantas,

gerundijus,

trumpinys,

skyrybos ženklas, ženklas,

nežinoma k.d. arba niekur kitur nepriskirtina,

rastas įrašas vartotojo žodyne,

vienos eilutės teksto fragmentas ties pelės žymikliu *VVV* lango iškvietimo momentu,

pranešimas apie išjungtas lango funkcijas,

vykdomas vertimas naudojantis internete veikiančia viešąja mašininio (automatinio) vertimo paslauga,

mašininio vertiko pasiūlytas frazės vertimas,

mašininio vertimo serverio klaida arba jis nepasiekiamas,

mašininio vertimo serveris nepasiekiamas.

Programos nuostatų keitimas

Nuostatų lange galima keisti parametrus, darančius įtaką lango išvaizdai ir programos darbui.

Programos nuostatų keitimo langas gali būti atveriamas keliais būdais:

- Klaviatūroje nuspaudus klavišų derinį *Ctrl+O*.
- *Greituoju mygtuku* išskleidžiamame lange spustelėjus ant mygtuko *Nuostatos*.
- Mygtuku *Nuostatos*, kuris yra skirtuko *Rodymas* komandų grupėje *Valdymas*.
- Išplėtimo mygtuku (pažymėtu rodykle, žr. paveikslėlį), esančiu skirtuko *Pradžia* komandų grupėje *Paieška*.

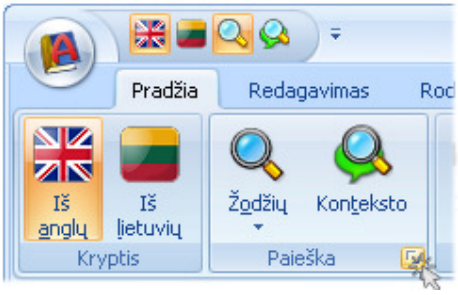

- Mygtuku *Nuostatos* iš VVV lango.
- Pasirinkus komandą *Programos nuostatos (Ctrl+O)* iš sparčiosios prieigos įrankinės.

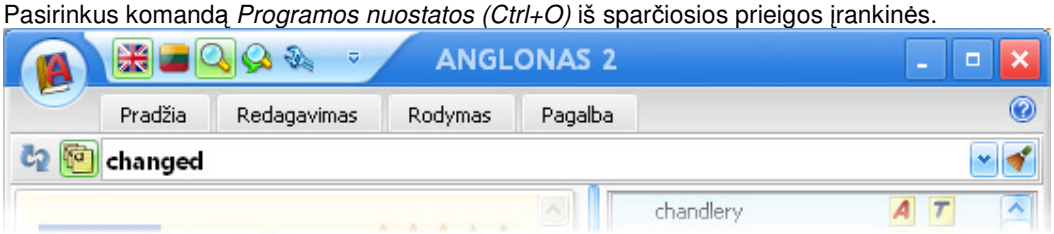

Šios komandos buvimą ar nebuvimą sparčiosios prieigos įrankinėje pasirenka vartotojas (tai atliekama kontekstinio meniu sąraše, kuris išskleidžiamas rodykle šalia įrankinės).

Programos nuostatas galima keisti savo nuožiūra arba pasirinkti gamintojo pateiktus fiksuotus nuostatų rinkinius. Iš nuostatų lango apačioje esančio meniu *Nuostatų rinkiniai* galima pasirinkti du standartinius nuostatų rinkinius.

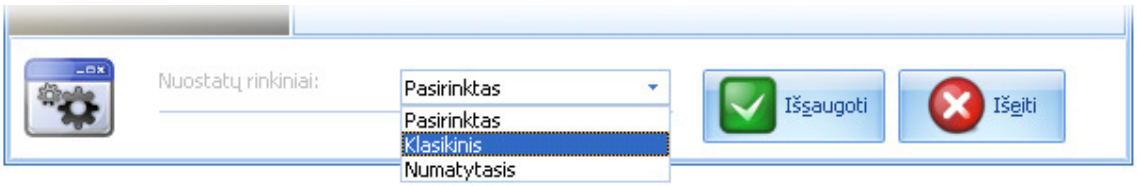

Rinkinys *Numatytasis* saugo tokius programos parametrus, kurie naudojami po programos diegimo. Rinkinys *Klasikinis* nustato programos parametrus, kurie maksimaliai priartina lango išvaizdą prie pirmosios *ANGLONO* versijos išvaizdos ir naudoja minimalius resursus. Pakeitus nors vieną rinkinio *Numatytas* ar *Klasikinis* nuostatą, automatiškai fiksuojama, kad naudojamas jau kitoks nuostatų rinkinys, kuris vadinamas *Pasirinktas*. Nuostatų lange atlikti pakeitimai išlieka paspaudus mygtuką *Išsaugoti.*

Nuostatų tema *Pagrindinės nuostatos*

Temoje *Pagrindinės nuostatos* yra nuostatų grupės, keičiančios programos užrašų kalbą, veikimo ypatybes ir reagavimą į iškarpinę. Pažymėtas langelis priešais atitinkamą nuostatą įjungia užraše šalia langelio nurodytas programos darbo ypatybes.

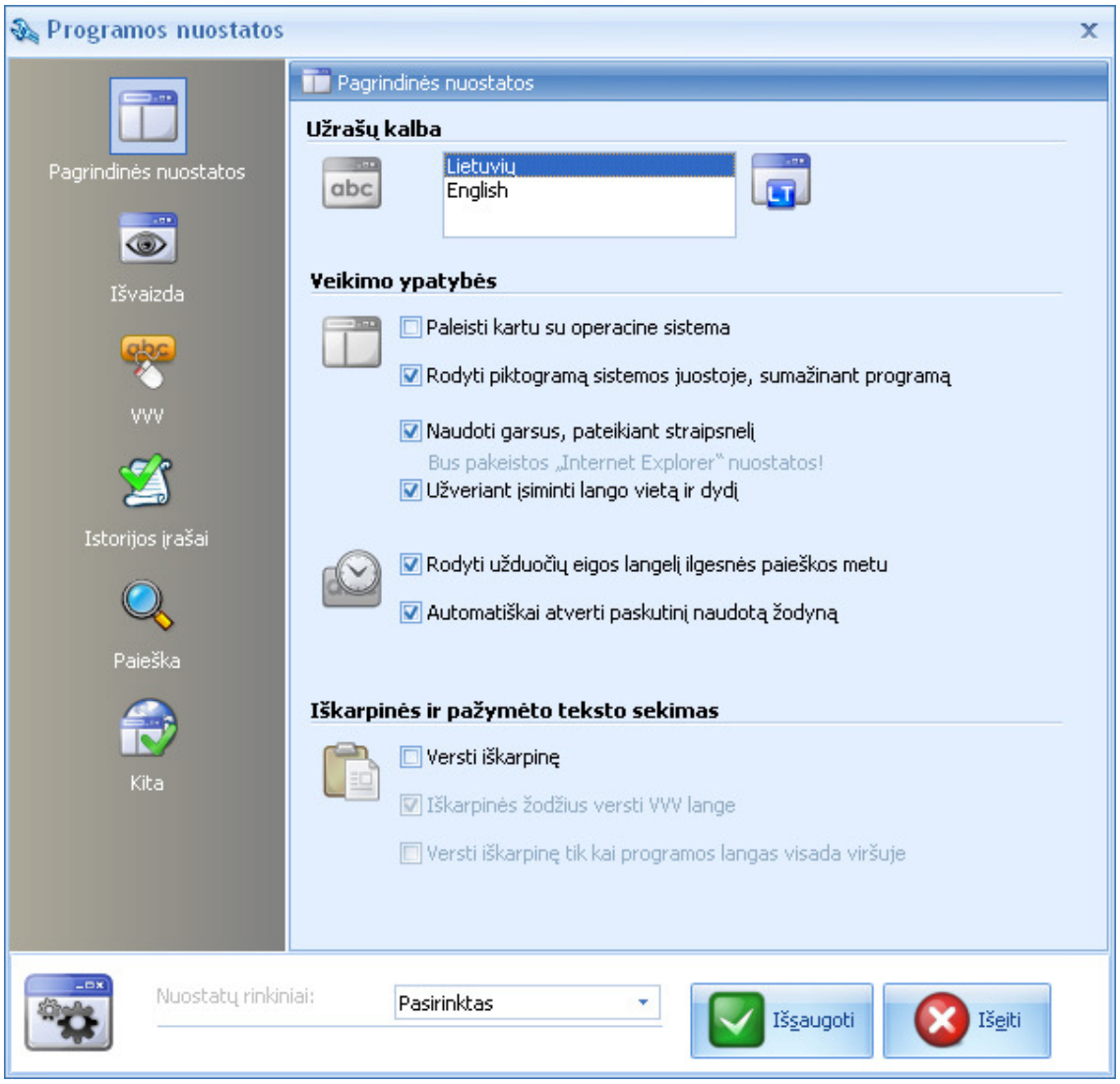

Grupėje *Užrašų kalba* esančiame lauke galima pasirinkti kokia kalba bus pateikiami visi lango užrašai:

- Pasirinkus *Lietuvių* – nustatomi užrašai programos lange lietuvių kalba.
- Pasirinkus *English* – nustatomi užrašai programos lange anglų kalba.

Grupėje *Veikimo ypatybės* keičiamos nuostatos, darančios įtaką programos paleidimui ir darbui:

- Pažymėjus langelį prieš *Paleisti kartu su operacine sistema* , po *Windows OS* užkrovimo bus automatiškai paleista programa *Anglonas 2*.
- Pažymėjus langelį prieš *Rodyti piktogramą sistemos juostoje, sumažinant programą* po programos sumažinimo jos piktograma atsiranda kartu su kitomis piktogramomis sistemos juostoje, kuri standartiškai būna matoma ekrano apačioje dešinėje pusėje (kartais gali būti kitur arba visai nematoma).
- Pažymėjus langelį prieš *Naudoti garsus, pateikiant straipsnelį* , keičiant vertimo straipsnelius, naudojamas garsinis pranešimas apie įvykdytą veiksmą (kaip *Windows Internet Explorer*).
- Pažymėjus langelį prieš *Užveriant įsiminti lango vietą ir dydį* , fiksuojamas lango dydis ir jo buvimo vietą ekrane, buvusią iki paskutinio programos išjungimo, o naujo paleidimo metu lango dydį ir vietą atstato pagal užfiksuotus duomenis.
- Pažymėjus langelį prieš *Rodyti užduočių eigos langelį ilgesnės paieškos metu* , pradėjus vertimo paiešką pateikiamas langelis su eigos juosta, kurioje rodoma paieškos vykdymo eiga.
- Pažymėjus langelį prieš *Automatiškai atverti paskutinį naudotą žodyną* , paleidžiant programą, užkraunamas vartotojo žodynas, kuris buvo naudotas prieš paskutinį programos išjungimą. Nepažymėjus šios parinkties bus užkraunamas *Numatytasis* žodynas.

Grupėje *Iškarpinės ir pažymėto teksto sekimas* galima pasirinkti kaip ir kada bus reaguojama į kopijuojamą tekstą:

- Pažymėjus langelį prieš *Versti iškarpinę* , programa į paieškos lauką automatiškai priima tekstą, nukopijuotą bet kurioje programoje, ir teikia vertimo pasiūlymus pirmiems žodžiams.

- Pažymėjus langelį prieš *Iškarpinės žodžius versti VVV lange* , programa automatiškai reaguoja į kopijuojamą tekstą pateikdama vertimą VVV lange.
- Pažymėjus langelį prieš *Versti iškarpinę tik kai programos langas visada viršuje* , programa reaguoja į kopijuojamą tekstą, pateikdama vertimą pagrindiniame lange, kai jis įjungtas rodyti virš bet kurios kitos programos lango.

Nuostatų tema *Išvaizda*

Temoje *Išvaizda* yra nuostatų grupės, keičiančios lango išvaizdą. Pakeitimai atliekami pasirenkant iš sąrašo ir keičiant langelio bei akutės žymėjimą prieš atitinkamas nuostatas.

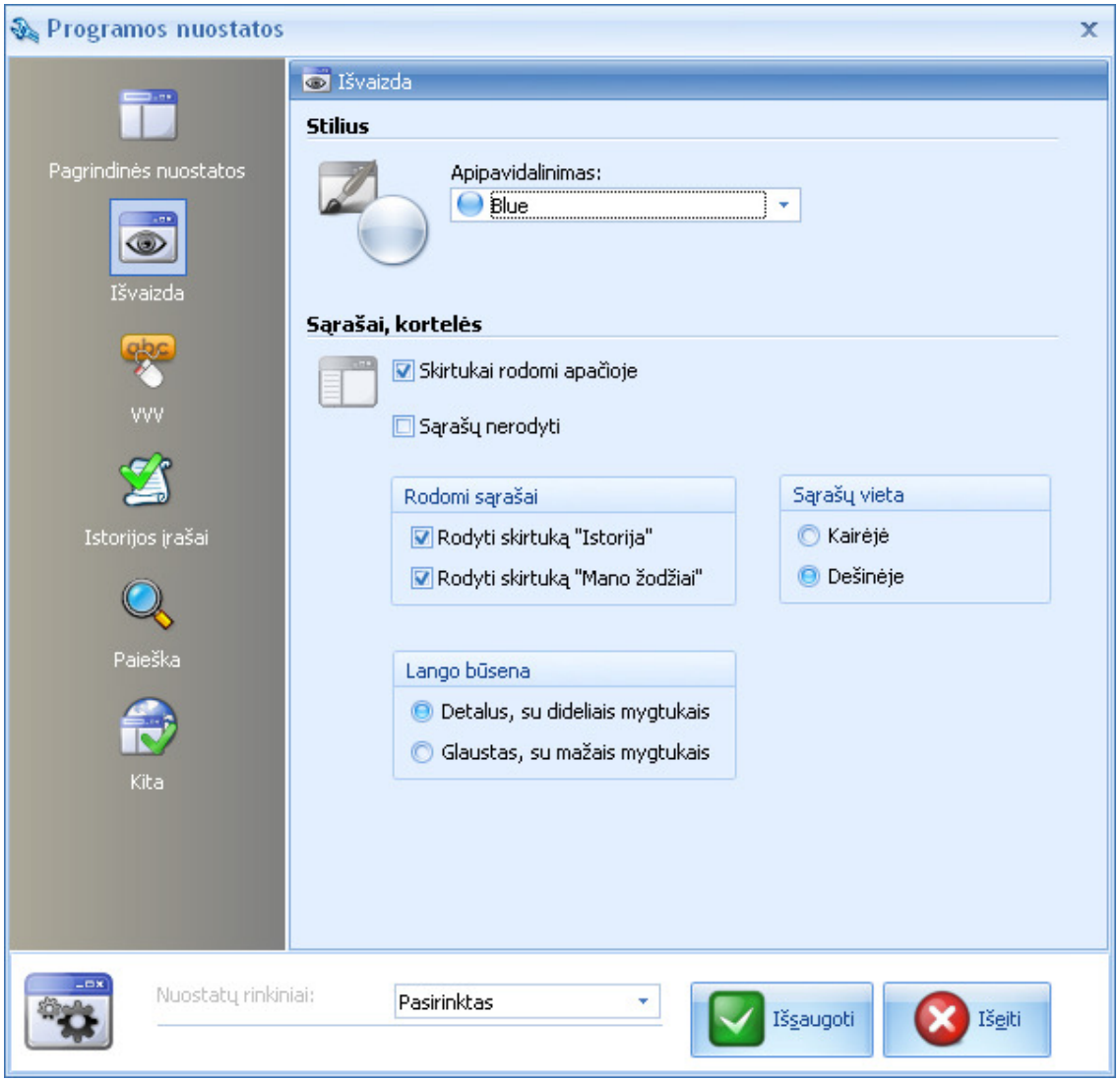

Grupėje *Stilius* galima pasirinkti pagrindinio programos lango spalvinį sprendimą:

- Lauke *Apipavidalinimas* pateikiamas lango stilių ir spalvinių sprendimų meniu, iš kurio galima pasirinkti labiausiai patinkantį variantą.

Grupėje *Sąrašai, kortelės* galima nustatyti ir pasirinkti lango, polangių bei skirtukų vietas:

- Pažymėjus langelį prieš *Skirtukai rodomi apačioje* , visi sąrašų ir straipsnelio skirtukai pateikiami polangių apatinėje dalyje.
- Pažymėjus langelį prieš *Sąrašų nerodyti* išjungiamas sąrašų polangio rodymas programos lange, taip paliekant daugiau vietos vertimo straipsneliui.

Rėmelyje *Rodomi sąrašai* galima nurodyti, kokie sąrašai bus matomi polangyje:

- Pažymėjus langelį prieš *Rodyti skirtuką „Istorija“* , sąrašų polangyje įjungiamas skirtuko *Istorija* rodymas ir vartotojo žiūrėtų žodžių sąrašas tampa matomas.
- Pažymėjus langelį prieš *Rodyti skirtuką „Mano žodžiai“* , sąrašų polangyje įjungiamas skirtuko *Mano žodžiai* rodymas ir vartotojo žodyno žodžių sąrašas tampa matomas.

Rėmelyje *Sąrašų vieta* galima nustatyti polangių rodymo vietą:

- Pažymėjus akutę prieš *Kairėje* , nustatomas sąrašų polangių rodymas kairėje programos lango pusėje.
- Pažymėjus akutę prieš *Dešinėje* , nustatomas sąrašų polangių rodymas dešinėje programos lango pusėje.

Rėmelyje *Lango būsena* galima pasirinkti, kokio pavidalo langas bus rodomas:

- Pažymėjus akutę prieš *Detalus, su dideliais mygtukais* , nustatomas programos langų rodymas su maksimaliai išskleistais ir dideliais valdymo elementais.
- Pažymėjus akutę prieš *Glaustas, su mažais mygtukais* , nustatomas programos langų rodymas su minimaliai išskleistais ir mažais valdymo elementais, taip paliekant daugiau vietos vertimų informacijai.

Nuostatų tema *VVV*

Temoje *VVV* yra nuostatų grupės, keičiančios VVV lango pateikimo ir išjungimo būdą, jo išvaizdą, vietą bei vertimo analizei pateikiamų žodžių skaičių. Pasirinktas įrašas iš sąrašo ar pažymėtas langelis priešais atitinkamą nuostatą turės įtakos tik VVV lango darbui.

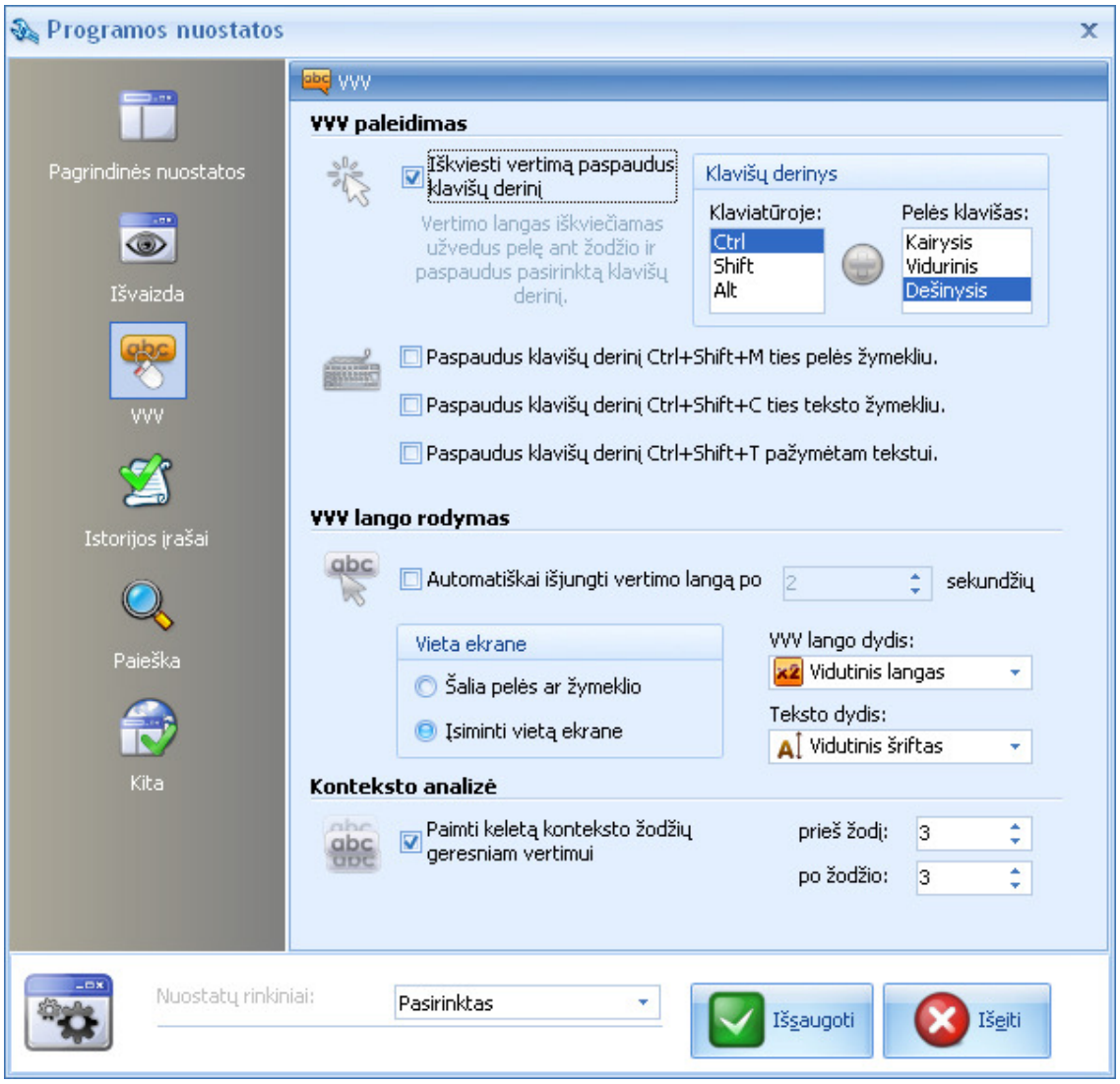

Grupėje *VVV paleidimas* galima pasirinkti VVV lango atvėrimo būdą:

- Pažymėjus langelį prieš *Iškviesti vertimą paspaudus klavišų derinį* – VVV langas iškviečiamas žodžiui ties pelės žymekliu, spustelėjus klaviatūros ir pelės klavišų derinį. Geriausiai tinkantis klaviatūros ir pelės klavišų derinys pasirenkamas pažymint atitinkamus įrašus lentelėje *Klavišų derinys*.

Klaviatūroje:	Pelės klavišas:
Ctrl	*Kairysis*
Shift	*Vidurinis*
Alt	*Dešinysis*

Pastaba. Pasirinktas klaviatūros ir pelės klavišo derinys kartais gali sutapti su deriniu, kuris jau naudojamas kitiems tikslams programoje, iš kurios ketinama iššaukti *Anglono* VVV langą su vertimu. Tokiu atveju reikia pasirinkti kitokį derinį.

- Pažymėjus langelį prieš *Paspaudus klavišų derinį Ctrl + Shift +M ties pelės žymekliu* – nustatoma, kad tokiu klaviatūros klavišų derinu bus atveriamas VVV langas žodžiui, esančiam ties pelės žymekliu, versti.

- Pažymėjus langelį prieš *Paspaudus klavišų derinį Ctrl + Shift +C ties teksto žymekliu* – nustatoma, kad tokiu klaviatūros klavišų derinu bus atveriamas VVV langas žodžiui, esančiam ties teksto žymekliu, versti.
- Pažymėjus langelį prieš *Paspaudus klavišų derinį Ctrl + Shift +T pažymėtam tekstui* – nustatoma, kad tokiu klaviatūros klavišų derinu bus atveriamas VVV langas žodžiams versti, kurie yra atrinkti (išskirti) pažymint tekste.

Grupėje *VVV lango rodymas* galima nustatyti ir pasirinkti parametrus, darančius įtaką VVV lango rodymui:

- Pažymėjus langelį prieš *Automatiškai išjungti vertimo langą po ... sekundžių* – nustato automatinį VVV lango išjungimą po laiko tarpo, kuris nurodomas laukelyje. Jame turi būti įrašytas arba laukelio rodyklėmis nurodytas skaičius nuo 1 iki 20 (išjungimo laikas sekundėmis).

Rėmelyje *Vieta ekrane* pasirenkama VVV lango atvėrimo vieta:

- Pažymėjus akutę prieš *Šalia pelės ar teksto žymeklio* – nustatomas lango atvėrimas šalia tos vietos, kurioje klavišų derinio paspaudimo metu yra pelės ar teksto žymeklis.
- Pažymėjus akutę prieš *Įsiminti vietą ekrane* – nustatomas lango atvėrimas toje vietoje, kurioje jis buvo paskutinį kartą prieš išjungimą.

Išskleidžiamame meniu *VVV lango dydis* – nustatomas VVV lango dydis atvėrimo metu. Galima pasirinkti iš trijų galimų:

- *Mažas langas*
- *Vidutinis langas*
- *Didelis langas*

Išskleidžiamas meniu *Teksto dydis* – nustatomas VVV lange rodomo teksto dydis. Galima pasirinkti iš trijų galimų:

- *Smulkus šriftas*
- *Vidutinis šriftas*
- *Stambus šriftas*

Grupėje *Konteksto analizė* galima nurodyti vertimo tikslumui naudojamo teksto apimtį:

- Pažymėjus langelį prieš *Paimti keletą konteksto žodžių geresniam vertimui* – įjungiami laukai, kuriuose keičiami skaičiai.

Konteksto analizės rezultatas gali priklausyti nuo žodžių skaičiaus, kurie yra vienoje eilutėje greta su verčiamu žodžiu. Kontekstinėje analizėje naudojamų žodžių skaičius prieš verčiamą žodį ir už jo nustatomi atskirai:

- Laukelyje *prieš žodį: 3* – skaičius nuo 1 iki 20 gali būti keičiamas laukelio rodyklėmis arba įrašomas.
- Laukelyje *po žodžio: 3* – skaičius nuo 1 iki 20 gali būti keičiamas laukelio rodyklėmis arba įrašomas.

Pastaba. Didesnis žodžių skaičius prieš verčiamą žodį ir už jo prailgina kontekstinės analizės bei vertimo laiką.

Nuostatų tema *Istorijos įrašai*

Temoje *Istorijos įrašai* yra nuostatų grupės, keičiančios žiūrėtų straipsnelių istorijos kaupimą, fiksavimą ir rodymą. Nuostatų pakeitimai atliekami keičiant žymėjimą langelyje arba skaičius lauke (įrašoma arba didinama-mažinama rodyklėmis).

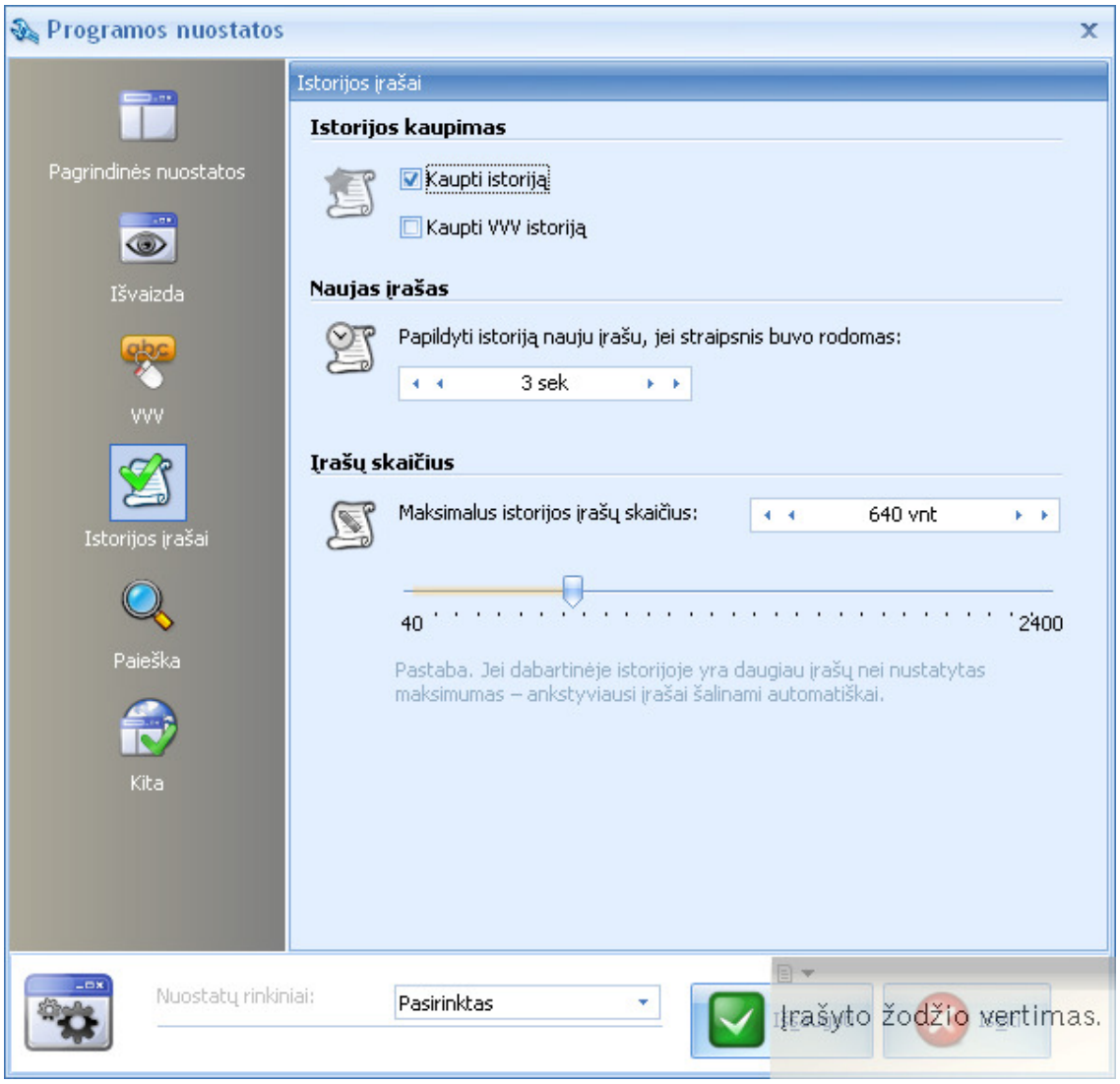

Grupėje *Istorijos kaupimas* galima pasirinkti ar sąraše bus kaupiami žiūrėti žodžiai ir ar jie bus rodomi sąrašų polangyje:

- Pažymėjus langelį prieš *Kaupti istoriją* , įjungiamas žiūrėtų straipsnelių antraštinių žodžių kaupimas sąraše *Istorija*, kuris rodomas sąrašų polangyje.

Grupėje *Naujas įrašas* galima keisti laiko tarpą nuo straipsnelio atidarymo momento iki momento, kada žiūrėtų žodžių sąrašas papildomas nauju įrašu:

- *Papildyti istoriją nauju įrašu, jei straipsnelis buvo rodomas*
  << 5 sek. >> – pasirenkamas arba įrašomas skaičius nuo 3 iki 30 sekundžių

Grupėje *Įrašų skaičius* galima apriboti istorijos įrašų skaičių sąraše.

- *Maksimalus istorijos įrašų skaičius:*
  << 640 vnt. >> – pasirenkamas arba įrašomas skaičius nuo 40 iki 2400 vienetų arba keičiamas stumdant slankiklį pele.

Pastaba. Jei istorijos sąraše buvo sukaupta daugiau įrašų, negu nuostatos keitimo metu yra nurodęs vartotojas, ankstyviausi įrašai bus automatiškai pašalinti.

Nuostatų tema *Paieška*

Temoje *Paieška* yra nuostatų grupės, keičiančios vertimų paieškos vykdymą bei rezultatų pateikimą. Pakeitimai atliekami keičiant langelio žymėjimą ir skaičius laukuose.

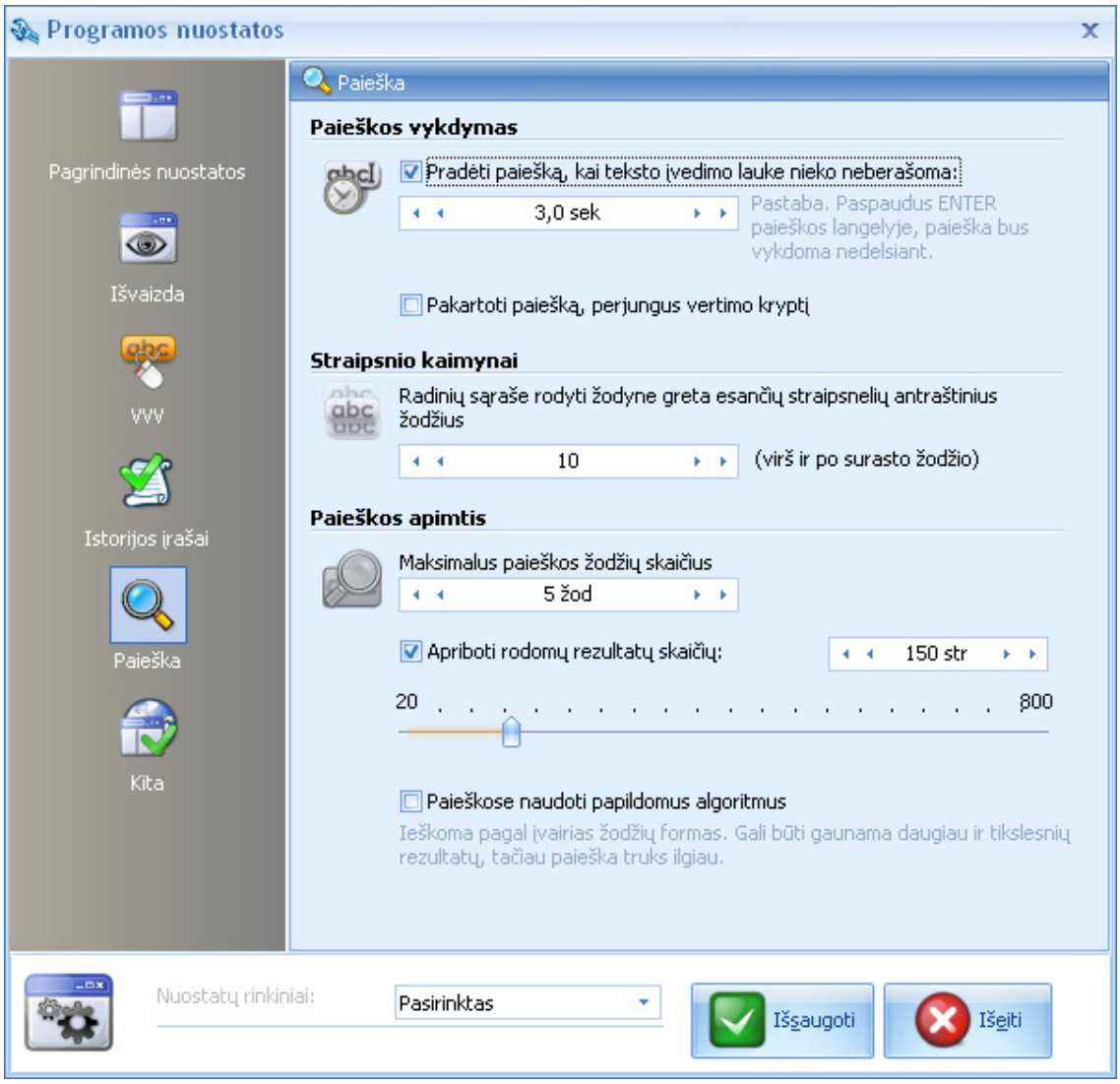

Grupėje *Paieškos vykdymas* nustatomas laiko tarpas, kuris skaičiuojamas nuo paskutinės raidės įrašymo, teksto įvedimo lauke arba įrašo įkopijavimo iki automatinės vertimo paieškos pradžios.

- Pažymėjus langelį prieš *Pradėti paiešką, kai teksto įvedimo lauke nieko neberašoma* nustatoma, kad bus pradedama automatinė vertimo paieška po nustatyto laiko.
- Laiko tarpas sekundėmis *<< 3,0 sek. >>* pasirenkamas arba įrašomas skaičius nuo 2 iki 15, kuris nustato užlaikymo trukmę iki paieškos pradžios.
- Pažymėjus langelį prieš *Prakartoti paiešką, perjungus kryptį* nustatoma, kad pakeitus vertimo kryptį bus atlikta nauja paieška su žodžiu esančiu teksto įvedimo lauke.

Pastaba . Nepažymėjus langelio, vertimas vykdomas tik paspaudus klavišą ENTER.

Grupėje *Straipsnio kaimynai* nustatomas maksimalus žodžių paieškos rezultatų kiekis, pateikiamas Radinių sąraše vienu kartu. Pasirinktas skaičius riboja žodyno antraštinių žodžių skaičių, esančių virš ir po surasto įrašo. Gretimi žodyno žodžiai padeda geriau suvokti paieškos rezultato kontekstą.

- *Radinių sąraše rodyti žodyne greta esančių straipsnelių antraštinius žodžius*
  << 10 >> – pasirenkamas arba įrašomas skaičius nuo 0 iki 50 (žodžių)

Grupėje *Paieškos apimtis* nustatomas maksimalus paieškos žodžių skaičius ir apribojamas rodomų rezultatų skaičius.

- *Maksimalus paieškos žodžių skaičius*
  << 5 žod. >> – pasirenkamas arba įrašomas skaičius nuo 1 iki 6 (rekomenduojama 3). Įvedus frazę iš daugiau žodžių, paieškai bus imama tik tiek, keik nurodyta lauke.
- Pažymėjus langelį prieš *Apriboti rodomų rezultatų skaičių* įjungiama galimybė nustatyti rezultatų skaičių šalia esančiame,
  << 150 str. >> – pasirenkamas arba įrašomas skaičius nuo 20 iki 800 (straipsnelių). Šis skaičius gali būti keičiamas ir pele stumdant žemiau esantį slankiklį.
- Pažymėjus langelį prieš *Paieškoje naudoti papildomus algoritmus* nustatoma, kad paieškoje bus naudojami papildomi algoritmai pagal įvairias žodžių formas.

Pastaba Pasirinkus papildomus algoritmus, paieška truks ilgiau. Paieškos laikas ilgėja proporcingai įrašų skaičiui.

Nuostatų tema *Kita*

Temoje *Kita* yra nuostatų grupės, keičiančios automatinį angliškų sakinių vertimą į lietuvių kalbą VVV lange naudojant viešąją mašininio vertimo paslaugą bei klaviatūros perjungimo sinchronizavimą. Mašininio vertimo galimybė atsiras vartotojui atsisiuntus programinius papildinius iš Vytauto Didžiojo universiteto svetainės.

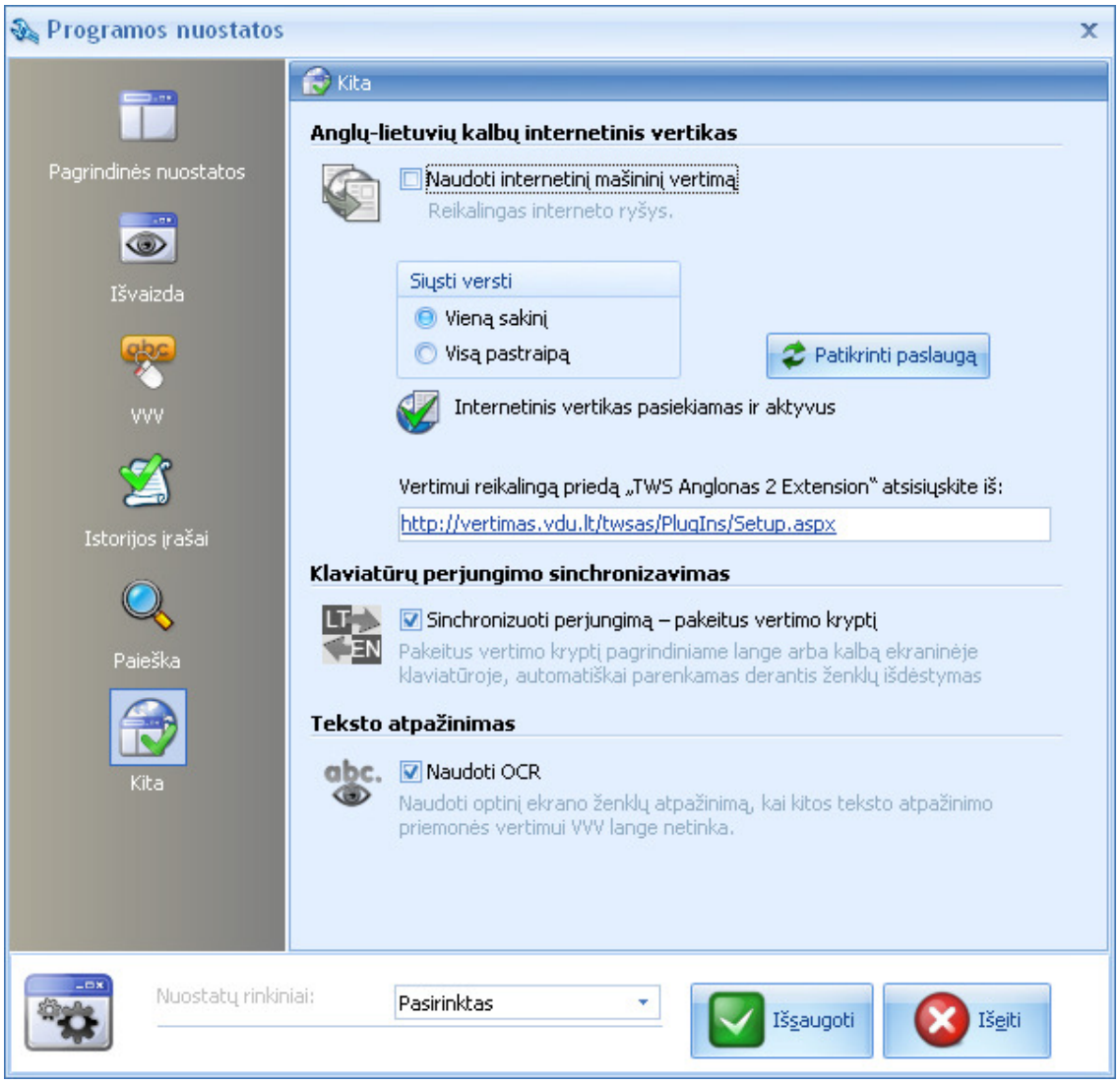

Grupėje *Anglų-lietuvių kalbų internetinis vertikas* galima pasirinkti ar bus naudojama vieša vertimo paslauga

- Pažymėjus langelį prieš *Naudoti internetinį mašininį vertimą* , bus kreipiamasi į viešą internetinę vertimo paslaugą, kuri atliks pateiktos frazės vertimą. Gauta informacija rodoma VVV lange.

Rėmelyje *Siųsti versti* galima pasirinkti, koks informacijos kiekis bus siunčiamas į VDU serverį:

- Pažymėjus akutę prieš *Vieną sakinį* nustatoma, jog vertimui bus pateikiamas tik vienas sakinys, kuriame yra žodis paimtas vertimui į VVV langą.
- Pažymėjus akutę prieš *Visą pastraipą* – nustatoma, jog vertimui bus pateikiama visa pastraipa, kurioje yra žodis paimtas vertimui į VVV langą.

Ikonėlės vaizdas ir šalia esantis tekstas suteikia informaciją ar yra galimybė pasinaudoti mašininio vertimo paslauga.

- Mygtuku *Patikrinti paslaugą* , tikrinamas ryšys su paslaugos serveriu ir galimybė duomenų apsikeitimui su juo.

Grupėje *Klaviatūrų perjungimo sinchronizavimas* galima įjungti operacinės sistemos klaviatūros tvarkyklės sinchronizuotą perjungimą keičiant vertimo kryptį.

- Pažymėjus langelį prieš *Sinchronizuoti perjungimą – pakeitus vertimo kryptį* operacinės sistemos klaviatūros tvarkyklė (t. y. Windows OS valdomas ženklų išdėstymas fizinėje kompiuterio klaviatūroje) automatiškai perjungiama į tą kalbą, kuria turi būti įvedamas ieškomas žodis paieškos lauke. Be to, operacinės sistemos klaviatūra sinchronizuojama su programos ekranine klaviatūra. Perjungus ekraninę klaviatūrą į kitą kalbą, į tą pačią kalbą bus perjungta ir operacinės sistemos klaviatūra.

Grupėje *Teksto atpažinimas* galima įjungti ekrano ženklų atpažinimą, kuris bus naudojamas teksto paėmimui į VVV langą, kai kitomis priemonėmis to padaryti nepavyksta.

- Pažymėjus langelį prieš *Naudoti OCR*, į VVV langą tekstas galės būti paimamas naudojant ir optinį ženklų atpažinimą.

Vartotojo žodynų failų tvarkymas

Pelės spragtelėjimu ant programos piktogramos, viršutiniame kairiajame programos lango kampe, išskleidžiamas meniu su komandomis, kurios naudojamos veiksmams su vartotojo žodynais.

Mygtuku *Naujas* atidaromas langas naujam žodyno failui sukurti ir išsaugoti.

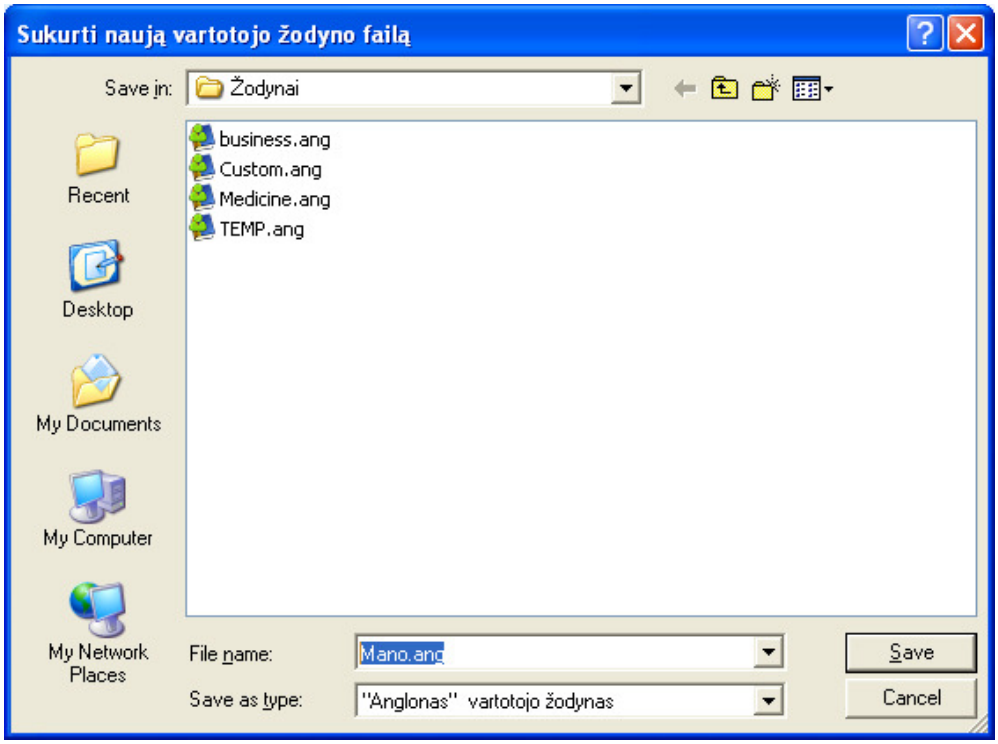

Lauke *File name* įrašomas norimas failo pavadinimas ir mygtuku *Save* išsaugomas. Naujas žodyno failas bus laikomas pasirinktoje kietojo disko vietoje, bet liks tuščias. Failas užpildomas tik jį įkėlus į žodyno programą.

Mygtuku *Atverti* pateikiama galimybė pasirinkti vieną iš turimų vartotojo žodynų. Spustelėjus šio dvigubo mygtuko kairiąją dalį, atidaromas langas iš kurio galima pasirinkti norimą žodyno failą. Pasirinkus norimą žodyno failą spaudžiamas mygtukas *Open*. Žodyno įkėlimo procedūrą galima supaprastinti. Ant mygtuko *Atverti* užvestas žymeklis išskleidžia meniu su pasirinkimo variantais, kur galima pasirinkti vieną iš turimų vartotojo žodynų (čia

atkartojamas mygtuko kairiosios dalies veikimas), arba iš karto pasirinkti paskiausiai naudotą vartotojo žodyną; taip pat galima pasirinkti numatytąjį vartotojo žodyną (gautą kartu su programa).

- Mygtuku *Pasirinkti* pateikiamas naršymo langas, kuriame galima surasti, pasirinkti ir atverti vartotojo žodyno failą.
- Mygtuku *Paskiausias* atveriamas paskiausiai naudotas vartotojo žodyno failas, (ankstesnis nei tas, kuris gamintojo numatytas naudoti).
- Mygtuku *Numatytasis* įkeliamas naudojimui gamintojo numatytasis vartotojo žodynas, kuris saugomas, kaip sudėtinė programos dalis, o jo failas negali būti ištrinamas.

Mygtuku *Importuoti* pradedamas aktyvaus (atverto) vartotojo žodyno failo papildymas įrašais iš kito žodyno failo.

Pirmame etape pateikiamas langas su parinktimis, kurios suteikia galimybę pasirinkti importuojamų straipsnelių prijungimo būdą.

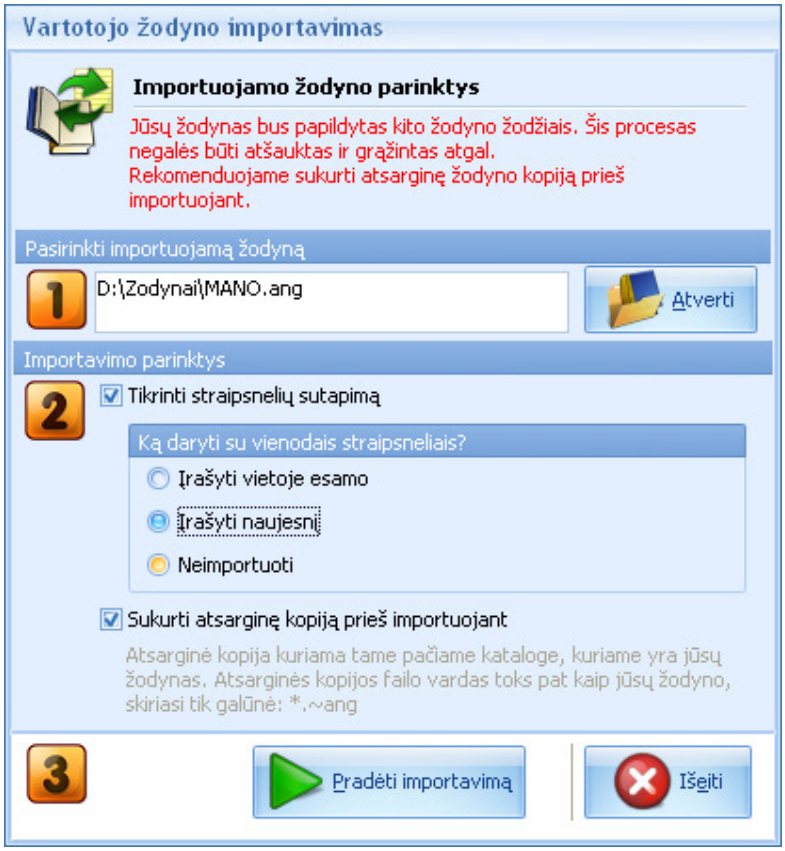

Mygtuku *Atverti* pateikiamas naršymo langas, kuriame galima surasti ir pasirinkti importuojamą vartotojo žodyno failą.

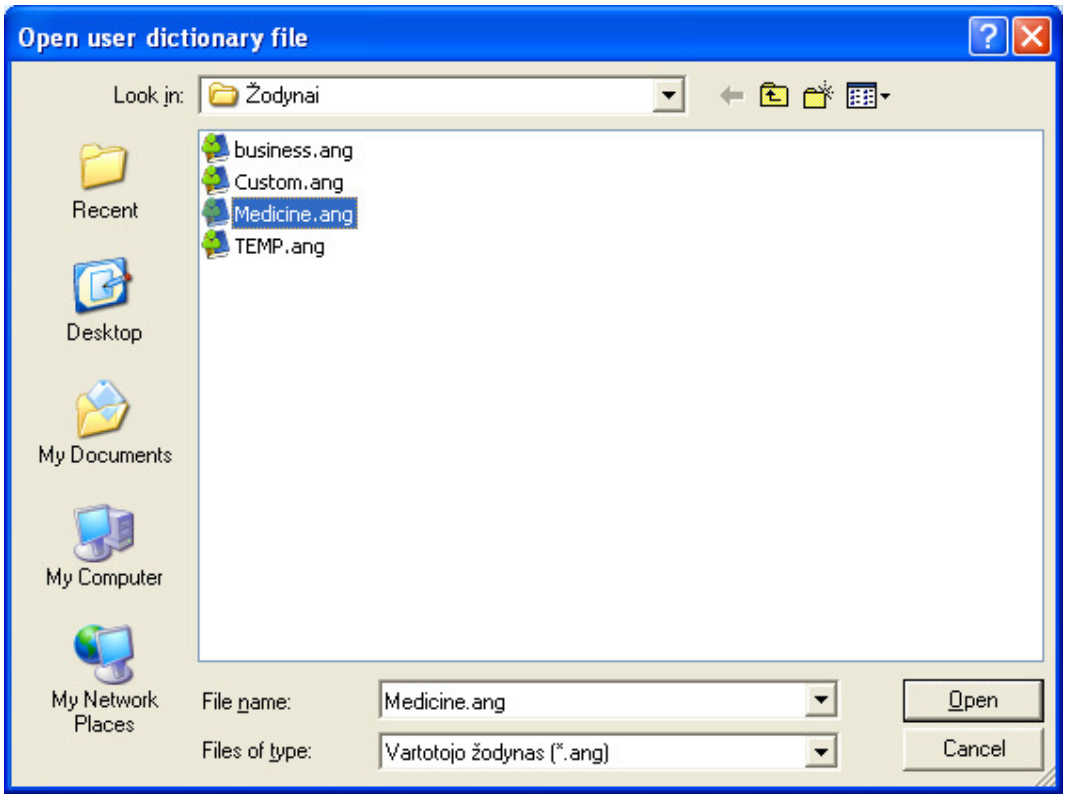

Mygtuku *Open* importavimo procesas pradedamas.

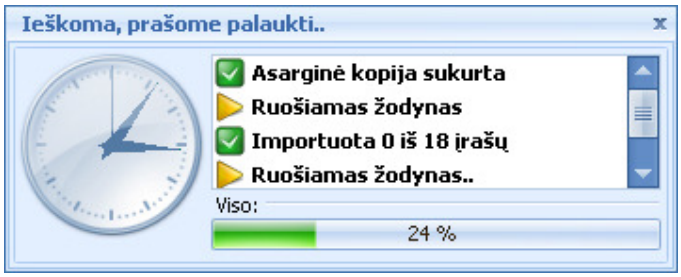

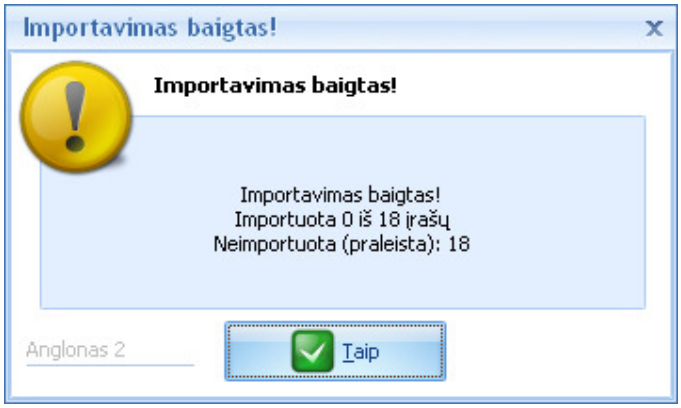

Mygtuku *Išsaugoti kaip* atidaromas langas, kuriame galima aktyvų (atvertą) vartotojo žodyno failą išsaugoti kitu vardu norimoje vietoje. Vartotojo žodyno duomenys bus įrašyti nurodytame faile.

Vartotojo žodyno straipsnelių tvarkymas

Skirtuku *Redagavimas* atveriamos komandos, skirtos dirbti su vartotojo žodyno straipsniais ir žiūrėtų žodžių sąrašais.

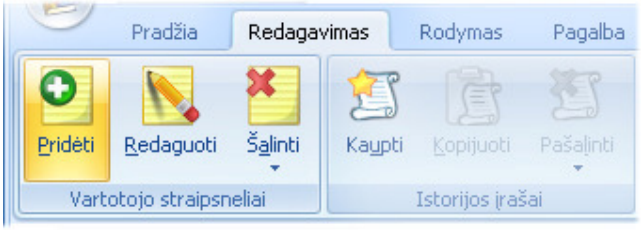

Komandų grupėje *Vartotojo straipsneliai* išdėstyti mygtukai, skirti dirbti su aktyvaus (t. y. vartotojo pasirinkto) žodyno straipsneliais. Grupėje *Istorijos įrašai* – mygtukai, skirti tvarkyti žiūrėtų žodžių sąrašus.

Naujas žodis į aktyvų (atvertą) vartotojo žodyną pridedamas atsidarius langą *Žodyno straipsnelio rašymas.* Langas atveriamas pasirinkus skirtuką *Redagavimas* ir spustelėjus ant komandinio mygtuko *Pridėti*. Naujo žodžio vertimo straipsnelis formuojamas užpildant atitinkamus laukus, pasirenkant ir pridedant vertimo kalbos dalį bei įrašant komentarus. Dešinėje lango pusėje lauke *Straipsnelio peržvalga* galima stebėti naujai kuriamo straipsnelio formavimą. Informacija rodoma taip, kaip jis bus pateikiamas žodyno lange.

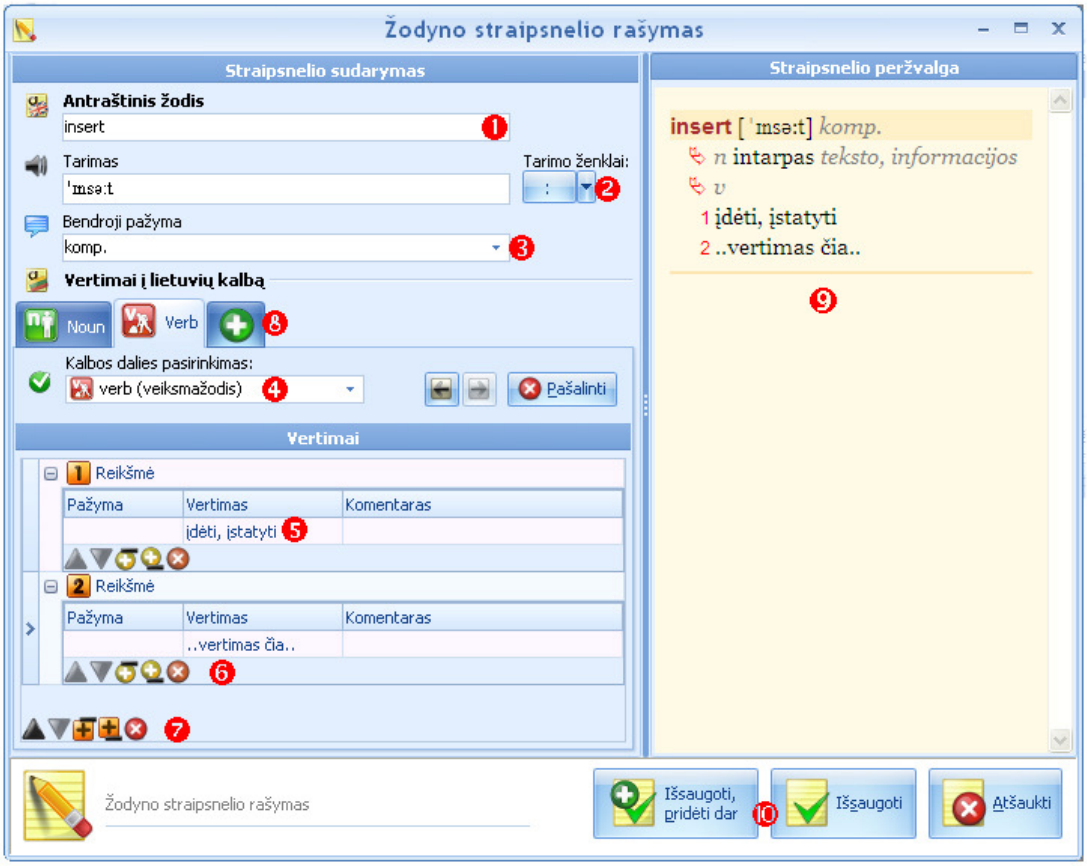

Vertimo straipsnelio formavimo procedūra yra tokia:

1. Lauke *Antraštinis žodis* rašomas anglų kalbos žodis (frazė).

2. Lauke *Tarimas* užrašoma žodžio tarimo transkripcija. Specialius tarimo ženklus galima pasirinkti iš lango *Tarimo ženklai*, kuris išskleidžiamas šalia lauko esančiu trikampiu mygtuku. Pelės spustelėjimas ant pasirinkto ženklo įkelia jį į lauką *Tarimas*, toje vietoje, kurioje buvo žymeklis.

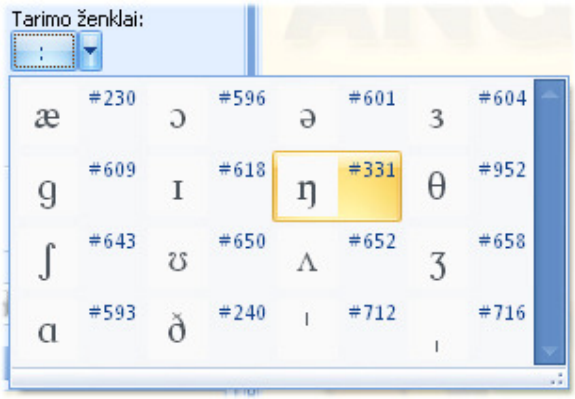

3. Lauke *Bendroji pažyma* įrašoma arba iš meniu pasirenkama vertimą apibūdinanti semantinė arba stilistinė charakteristika (t. y. tam tikras sutrumpinimas). Standartinį sutrumpinimą galima pasirinkti iš meniu, kuris išskleidžiamas lauko dešinėje esančiu trikampiu mygtuku.

4. Lauke *Kalbos dalies pasirinkimas* iš meniu pasirenkama kalbos dalis, kuri bus priskiriama žemiau rašomai vertimo informacijai.

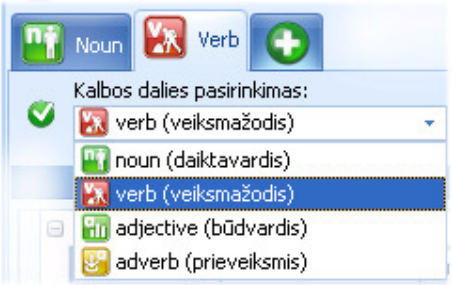

Pastaba. Pasirenkant kalbos dalį (daiktavardį, veiksmažodį, būdvardį ir prieveiksmį), sukuriamas naujas skirtukas, kuris išskleidžia lentelę skirtą pildyti tik atitinkamos kalbos dalies vertimus. Straipsnelyje publikuojamos informacijos eilės tvarką, priskiriamą atskirai kalbos daliai bei jos šalinimas vykdomas mygtukais:

5. Vertimo tekstas pildomas trijuose lentelės stulpeliuose. Stulpelyje *Pažyma* įrašomas reikiamas žodis ar frazė arba pasirenkamas iš meniu vertimą apibūdinantis įrašas (sutrumpinimas). Po užrašu *Vertimas* vietoje laikino teksto „*..vertimas čia..*“ įrašomas lietuviškas vertimas. Stulpelyje *Komentaras* įrašomas vertimo žodį paaiškinantis tekstas.

6. Kiti vertimo variantai, priklausantys tai pačiai kalbos daliai ir esantys tos pačios reikšmės, įrašomi naujose eilutėse. Eilutės rūšiuojamos, pridedamos arba ištrinamos žemiau esančiais mygtukais:

mygtuku *Stumti į viršų* keičiama pažymėtos eilutės išdėstymo tvarka

mygtuku *Stumti žemyn* keičiama pažymėtos eilutės išdėstymo tvarka

mygtuku *Įterpti viršuje* pridedama nauja eilutė virš pažymėtos

mygtuku *Papildyti* pridedama nauja eilutė žemiau pažymėtos

mygtuku *Ištrinti* pažymėta eilutė šalinama

7. Tos pačios kalbos dalies kitos reikšmės vertimams pateikiama nauja lentelė. Kiekvienai pridedamai lentelei priskiriamas eilės numeris, kuris atitinka reikšmės eilę ir yra matomas straipsnelyje, kaip skaičius prie atitinkamos vertimo reikšmės. Reikšmės lentelė pridedama mygtukais, esančiais po lentelėmis ir veikia analogiškai, kaip ir eilučių valdymo mygtukai.

mygtuku *Įterpti viršuje* pridedama naujų reikšmių grupė virš pažymėtos

mygtuku *Papildyti* pridedama naujų reikšmių grupė žemiau pažymėtos

8. Kitos kalbos dalies vertimams užrašyti būtina sukurti naują skirtuką *Nauja k. dalis.* Naujas skirtukas pridedamas mygtuku su pliuso ženklu. Pridėtam skirtukui priskiriamas reikalingos kalbos dalies statusas, informacijos pildymas vykdomas kaip aprašyta.

9. Pildant laukus formuojamas vertimo straipsnelis, kurio vaizdas dešinėje lango pusėje matomas toks koks bus rodomas programos straipsnelių polangyje.

10. Įsitikinus, kad vertimo straipsnelis tinkamas, mygtuku *Išsaugoti* jis įtraukiamas į žodyno failą, kuris tuo metu yra atvertas ir naudojamas kaip *Mano žodynas*. Mygtuku *Išsaugoti, pridėti dar* esamas straipsnelis išsaugomas ir pateikiamas langas su tuščiais laukais kitam straipsneliui rašyti. Mygtuku *Atšaukti* nutraukiami straipsnelio kūrimo ar redagavimo veiksmai neišsaugant jokių įrašų ar pakeitimų.

Esamo vartotojo žodyno straipsnelio redagavimas pradedamas sąrašų polangyje pasirinkus skirtuką *Mano žodžiai* ir tame sąraše pažymėjus įrašą, kurio vertimo straipsnelį norima redaguoti. Langas su redaguojamu straipsneliu atveriamas komandiniu mygtuku *Redaguoti*.

P.S.
Naują nežinomą žodį įtraukti į vartotojo žodyną galima ir iš *VVV* lango.

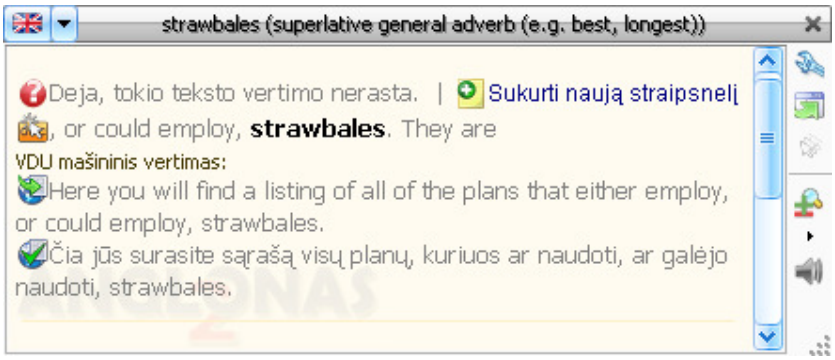

Kai paieška neranda žodžio vertimo varianto, *VVV* lange pateikiama ikonėlė su šalia esančiu užrašu *Sukurti naują straipsnelį.* Pelės spragtelėjimu ant užrašo *Sukurti naują straipsnelį* atidaromas straipsnelio rašymo langas

---

Autorių teisės

Copyright (c) UAB „Fotonija", 2005-2011.

Copyright (c) UAB „Fotonija-Nova", 2005-2011.

Copyright (c) Bronislovas Piesarskas, 2005.

Copyright (c) Danielius Algirdas Ralys, 2010.

Copyright (c) Virginijus Dadurkevičius, 2010.

Text capture GDI hook technology © 2004-2010 by Deskperience. All rights reserved.

OCR technology by Google's Tesseract (http://code.google.com/p/tesseract-ocr/).

WordWeb Developer 3 Copyright © 2005 by Antony Lewis. All rights reserved.

WordNet 2.0 Copyright © 2003 by Princeton University. All rights reserved.

THIS SOFTWARE AND DATABASE IS PROVIDED "AS IS" AND PRINCETON UNIVERSITY MAKES NO REPRESENTATIONS OR WARRANTIES, EXPRESS OR IMPLIED. BY WAY OF EXAMPLE, BUT NOT LIMITATION, PRINCETON UNIVERSITY MAKES NO REPRESENTATIONS OR WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PARTICULAR PURPOSE OR THAT THE USE OF THE LICENSED SOFTWARE, DATABASE OR DOCUMENTATION WILL NOT INFRINGE ANY THIRD PARTY PATENTS, COPYRIGHTS, TRADEMARKS OR OTHER RIGHTS.